

Izjave Molotova na konferenci Sveta zunanjih ministrov

Nadaljevanje s 1. strani

čiji. Za demokratsko preobrazbo Nemčije in njen bodoči državni razvoj je zelo važno vprašanje ustave, ki je sedaj sprejemajo na deželnih skupščinah v posameznih okrajih. Tudi v tem pogledu so bistvene pomanjkljivosti.

Temeljne določbe teh deželnih ustav vsebujejo v nekaterih primerih načela, ki otežkočajo demokracizacijo Nemčije. Tako je n. pr. deželna ustava Bavarske v ameriški okupacijski coni, ki je bila sprejeta decembra 1946, prežela s federalističnim duhom. Na drugi strani pa temelji nova turinška ustava v sovjetski okupacijski coni na priznavanju enotnosti demokratske nemške države in proglaša Turingijo kot sestaven del nemške demokratske republike.

S stališča demokracizacije Nemčije je zelo pomembna agrarna reforma, ki je bila leta 1945, izvedena v sovjetski okupacijski coni. Ta reforma je v politiki in gospodarstvu uveljavila vpliv junkerjev — glavnega stebra nemškega militarizma. V drugih okupacijskih conah se pripravljajo izvedbo agrarne reforme; kontrolni svet je priznal, da je agrarna reforma v praksi zaključena samo v sovjetski coni, čeprav priča razdelitev zemlje po kategorijah posestev, ki omogočajo, da se izvede agrarna reforma v vsaki coni.

Primeroma bi bilo, da bi Svet zunanjih ministrov potrdil tale sporazum,

ki je bil dosežen v kontrolnem svetu: »Potrebno bi bilo izvesti v letu 1947. agrarno reformo v vseh okupacijskih conah.«

Sovjetska vlada smatra, da bi bilo treba pri izvajanju skupnega programa o prenosni nemškega političnega življenja na demokratski in miroljubni podlagi voditi koordinirano politiko v vseh okupacijskih conah. Konkretno je treba:

1. Dati nemškim demokratskim strankam in svobodnim sindikatom pravico do združitve v vsej Nemčiji, pravico do kongresov in konferenc, na katerih bi sodelovali predstavniki vse Nemčije, pravico voliti centralne organe in izdajati centralne liste in časopise;

2. naročiti kontrolnemu svetu, da izdela in uvede na vsem nemškem ozemlju enotna načela demokratskih zakonov o volitvah na podlagi plošne, neposredne in enake volivne pravice s pomočjo tajnega glasovanja in proporcijne sistema;

3. sprejeti kot podlago za demokratsko preobrazbo življenja nemške vasi sporazumen sklep kontrolnega sveta, da se izvede v letu 1947. agrarna reforma v ameriški, angleški in francoski okupacijski coni.

Odstranitev navedenih bistvenih pomanjkljivosti in točna izpolnitev sklepov berlinske konference bosta omogočili preobrazbo nemškega političnega življenja na demokratski in miroljubni podlagi.

Oblika sodelovanja zavezniskih držav pri pripravi pogodbe z Nemčijo

Konferenca namestnikov zunanjih ministrov je danes razpravljala o obliki sodelovanja zavezniskih združenih narodov pri izdelavi mirovne pogodbe z Nemčijo.

Na londonskem sestanku so se namestniki v načelu sporazumeli o potrebi, da se ustanovi stalni organ za posvetovanje in obveščanje združenih narodov, glede mnogih važnih organizacijskih vprašanj pa se niso mogli sporazumeti. Francoski predstavnik Couve de Murville je zopet predložil načrt, ki ga je predložila francoska delegacija že v Londonu.

Po tem načrtu bi moral Svet zunanjih ministrov ustanoviti obveščevalno-posvetovalni odbor zavezniskih vlad, ki bi redno obveščal zavezniske vlade o delu Sveta zunanjih ministrov pri pripravi mirovne pogodbe, jim pošiljal vse odgovarjajoče listine in se posvetoval s predstavniki zavezniskih vlad. Francoska delegacija je predlagala, da bi sestavili obveščevalno-posvetovalni odbor iz predstavnikov Sveta zunanjih ministrov, iz predstavnikov zavezniskih držav, ki meje na Nemčijo, in držav, katerih oboževane sile so sodelovale v skupnih borbah proti Nemčiji.

Višinski je izrazil soglasje z osnovno mislijo francoskega načrta in predložil nekaj dodatnih predlogov. Ker

določa načrt, da novo ustanovljeni organ ne bi pripravil priporočil za Svet zunanjih ministrov, ampak samo obveščal vlade, ki so v njem zastopane, in se z njimi posvetoval, bi bilo primerneje, ako bi se imenoval konzultativno-obveščevalno posvetovalno, ne pa stalni komitej. Ta organ ne bi bil upravno podrejen Svetu zunanjih ministrov in ne bi tvoril del njegovega mehanizma. Istočasno so predstavniki štirih velikih sil članice Sveta zunanjih ministrov pozvani, da v tem organu igrajo vodilno vlogo.

Pri postopku za pripravo nemške mirovne pogodbe naj se izrečno določijo, katere sile morajo biti zastopane pri konzultativnem obveščevalnem posvetovalnem odboru. Sovjetska delegacija misli, da morajo sodelovati predstavniki 19 držav, namreč Albanije, Avstralije, Belgije, Bele Rusije, Brazila, Kanade, Kitajske, Českoslovaške, Danske, Grčije, Indije, Luksemburga, Holandske, Nove Zelandije, Norveške, Poljske, Ukrajine, Južnoafriške unije in Jugoslavije.

Na prihodnjem sestanku se bo nadaljevalo razpravljanje o ustanovitvi obveščevalno konzultativnega organa. Na drugi seji komiteja strokovnjakov za gospodarske člene načrta pogodbe z Avstrijo so razpravljali o posameznih členih pogodbe.

Madžarske stranke so se sporazumele glede delovnega programa vlade

Budimpešta, 15. marca. (Tanjug.) Danes je bilo objavljeno naslednje poročilo medstrankarske konference koalicijskih strank:

Medstrankarska konferenca izraža predvsem željo po hitri likvidaciji zaročnikov, da bi na ta način izgubile vse protirevolucionarne sile voljo do akcije zoper demokracijo. Medpartijska konferenca ugotavlja naslednja načela delovnega programa vlade:

1. Sprejeme se troletni gospodarski načrt, ki ima za podlago skupen gospodarski program Komunistične partije in socialne demokratske stranke. V načrt bo prevzet tudi gospodarski program stranke malih posestnikov in narodne kmečke stranke. Sprejeme se dokončna rešitev vprašanja združenja na podlagi enotne osnove za vse z druge. Cilj ekonomske politike mora biti odstranitev škarij med gospodarskimi in industrijskimi cenami.

2. Sistem socialnega zavarovanja bo treba še bolj izdelati zlasti glede na potrebe kmečkega prebivalstva.

3. Demokratski prosvetni načrt, ki bo omogočil uvedbo enotnega tipa šol z 8 razredi, enotnih šolskih učbenikov in fakultativno učenje verouka. Vprašanje razmerja med cerkvijo in

državo bo rešeno na skupni konferenci.

4. Koalicijske stranke so pripravile ne borile se z vsemi silami za uresničitev teh ciljev. Stranka malih posestnikov bo odstranila vse, kar je za stranko in državo škodljivo, da ne bi razni protinarodni elementi izrabljali stranke kot ščit pri napadu na demokracijo. Zadostovali ne bodo samo organizacijski in personalni ukrepi, ki so bili doslej izvedeni in se še izvajajo ampak bo morala stranka skrbeti tudi za to, da bodo odstranjeni vsi ki ne spoštujejo medpartijskega sporazuma.

Italijanski primanjkljaj znaša 610 milijard lir

Rim, 14. marca. (AFP.) Odbor za finance in državno blagajno italijanske ustavodajne skupščine je proučil predlog, ki zahteva od vlade, da prepreči neprestano naraščanje državnih izdatkov. Italijanski državni izdatki znašajo 890, dohodki pa samo 280 milijard lir. Ob koncu februarja je znašal italijanski primanjkljaj 610 milijard lir.

Ekonomske osnove današnjega imperializma Združenih držav

(Nadaljevanje)

Toda če v monopolih niso investirali svojih kapitalov v vojno industrijo, ne bi pomislili, da se monopolisti zanjo niso popolnoma nič brigali. Nasprotno, od prvega dne so prežali, kako bi se okoristili z industrijo, ki je zrasla iz ljudskih žuljev. Svoje cilje so dosegali predvsem v tem, da so se sami vgnezdili v državni aparat in iz najvišjih državnih mest tako upravljali državno investiranje ljudske denarja, da so si preskrbeli ugoden nakup teh orjaških podjetij po vojni in da so že gradili državna podjetja na ta način, da so sedaj po vojni z malenkostnimi preudatki lahko prešla takoj v roke privatnih kapitalistov oziroma v sklop orjaških privatnih kombinatov. Dejstvo, da so bila najvišja državna gospodarska mesta v rokah imperialističnih monopolistov, niso bila izjema, marveč pravilo. Kot primer naj navedem sestav vodstvenega državnega vojnega ekonomskega organa »Defense Advisory Commission«, ki je bil formiran maja 1940. leta, v katerem so bili člani: E. R. Stettinius, predsed-

nik železnega trusta United Steel Corporation; U. J. Kundsen, predsednik avtomobilskega trusta General Motors; W. E. Davis, član upravnega odbora Federal Reserve Board; R. Bad, član upravnega odbora društva za gradnjo vagonov; L. Henderson, ekonomist; G. Hillman, sindikalni delavec; H. Elliot, predstavnica konsumentov. (E. Varga: »Odlučujoča vloga države v vojnem gospodarstvu kapitalističnih dežel.« »Mirovoje hojzjstvo«). Brez komentarja je jasno, kakšno politiko je vodil ta gospodarski organ.

Ameriški kapitalisti so se na ta način naravnost igrali z državnimi investicijami. Znan je strik ameriških kapitalistov, da namreč pri gradnji proge preko dotlej neveljavljane dežele kupijo zemljišča, na obeh straneh proge, ki ga potem, ko je proga zgrajena prodajajo po nezaslišano visokih cenah. Spekulacija z zemljo je med ameriškim kapitalisti posebno priljubljena. Ob priliki državnih vojnih investicij so se monopolisti zopet temeljito poslužili te

Prezident Truman zahteva od Kongresa gmotno in vojaško pomoč Grčiji in Turčiji

Velika Britanija bo morala zmanjšati ali pa likvidirati svojo pomoč predelih sveta

Washington, 14. marca. (Tass) Na skupni seji predstavnškega doma in senata je predsednik Truman prečital svojo poslanico, v kateri zahteva, da Kongres odobri 400 milijonov dolarjev za pomoč Grčiji in Turčiji v razdobju do 30. julija 1948. Prav tako je prosil, naj bi se vladi dovolilo, da zagotovi izvežabno izbrana grška in turška oseba ter pošlje v Grčijo in Turčijo ameriško civilno in vojaško osebje, ki bi nudilo pomoč pri obnovi in opazovalu, kako se uporablja finančna in materialna pomoč.

V svoji obrazložilni predloga glede pomoči Grčiji je Truman dejal: »Grčija ni bogata dežela. Pomanjkanje potrebnih virov je vedno sililo grško ljudstvo k napornemu delu, da bi se pretolklo. Leta 1940. je ta delavna in miroljubna dežela doživela napad združenega sovražnika, nato pa so prišla 4 leta težke sovražnikove okupacije in ogorčene notranje borbe. Bojaželna manjšina je v teh tragičnih okoliščinah izkoristila ljudsko pomanjkanje in bedo, in se ji je posrežilo ustvariti politično zmedo, ki do danes onemogoča gospodarsko obnovo.

Zaradi teroristične aktivnosti nekaj tisoč oboževanih ljudi, ki jih vodijo komunisti in se borijo proti vladnim organom v številnih predelih, zlasti pa vzdolž severne meje, je ogrožena celo vlada same. Grška vlada ni kos položaju. Grška armada je majhna in slabo oborožena. Vojska potrebuje opremo in prekrbo, vzpostaviti mora avtoriteto vlade nad vsem grškim ozemljem. Grčija mora dobiti pomoč, ako hočemo, da postane samostojna demokracija, ki spoštuje sama sebe. ZDA ji morajo dati to pomoč. Grčiji smo dali že nekaj ekonomske podpore, vendar to še ni dovolj. Nobene druge države ni, na katero bi se lahko obrnila demokratska Grčija. Nobena druga država ne želi in ne more zagotoviti potrebne podpore grški vladi. Britanska vlada je po 31. marcu ne bo mogla več ekonomsko in finančno podpirati. Velika Britanija bo morala sama zmanjšati ali pa likvidirati svoje obveznosti v nekaterih predelih sveta, vključno Grčijo.

Razni Grčiji zaslužijo pozornost ZDA tudi njeni sosed — Turčija. Po vojni — je poizkušala Turčija dobiti finančno pomoč od Velike Britanije in ZDA, da bi izvedla modernizacijo, ki ji je potrebna, če hoče obdržati svojo nacionalno enotnost. Ta enotnost je velikega pomena za ohranitev reda na Srednjem Vzhodu.

Politika prezidenta Trumana more privedi Združene države do propasti

New York, 14. marca. (Reuter) Bivši ameriški trgovinski minister Henry Wallace je po radiu komentiral govor predsednika Trumana in izjavil, da nasprotuje vsakemu posojilu nedemokratski in dobro ohranjeni Turčiji. Prav tako nasprotuje posojilu Grčiji, dokler ne bo sestavljena predstavniska grška vlada, ki bi mogla biti porok, da bodo ameriški fondji uporabljeni v dobro grškega ljudstva. Ako homo odobrili posojila, ki jih je predlagal predsednik Truman, bomo privedli svet v bližino vojne. Vsi narodi morajo skupno delati za stvar miru.

Pred letom dni, je nadaljeval Wallace, je pozval v Fontoun Winston Churchill k diplomatski ofenzivi proti Sovjetski zvezi. Predsednik Truman je ta govor sankcioniral in nam pokazal pot k politiki boja proti Sovjetski zvezi z britanskimi sredstvi. Dokazano je, da je doživela ta politika polom in da je Velika Britanija ne more več voditi. Predsednik Truman predlaga sedaj, da bi prevzeli brezupno nalogo Britanije. Jutri bodo zahtevali od nas, da podpremo vlado Kitajske in Argentine. Ta politika je zama. Nobenega naroda ni mogoče kupiti. Amerika si ne more dovoliti, da bo trošila milijarde in milijarde dolarjev za neproduktivne namene.

Reakcionarne težnje v ameriški politiki

London, 15. marca. (UP) Laburistični poslanec Zilliacus je izjavil, da je to, kar sedaj dela ameriški pre-

špekulacije. Sklepal so z državo (ali bolje povedo: o, s svojim vojno-državnim ekonomskim organom) pogodbo, po kateri so dali državi v nam zemljišče za kratek rok in pristavili določbo, da je po iztečenem roku treba dotično zemljišče osvoboditi vseh na njem postavljenih zgradb. In danes, ko ta rok poteka in ko je država na tem zemljišču zgradila orjaška državna vojna podjetja, monopolisti velikodušno izjavljajo, da iz patriotskih razlogov dopuščajo državi, da zgrajene tovarne pusti na njihovem zemljišču in da naj si ne dela nepotrebnih stroškov z rušenjem, češ da so oni zadovoljni tudi s tem, če prejmejo sedaj zemljišče s tovarno vred.

Najznačilnejše dejstvo današnjega ameriškega poveljnega gospodarstva ni samo to, da državna industrija prehaja v roke privatnikov, ampak da se je ves čas vojne in v času prehoda na mirnodobsko proizvodnjo (rekonverzije) ostvarila orjaška monopolistična koncentracija. Z usodo ZDA se danes skoraj dobesedno igra nekaj desetnih družin. Amerika je bila že pred drugo svetovno vojno primer dežele, v kateri je ostvarjena velika koncentracija kapitala. Sedaj se je ta proces prav nezasišano razmahnil in gre dalje s polno pomočjo današnje državne oblasti.

Eam o ameriškem posojilu Grčiji

London, 14. marca. (Un. Pr.) Predstavnik Eama v Londonu je izjavil, da je Trumanova zahteva za pomoč Grčiji odkrita ameriška intervencija v korist sedanega fašističnega režima v Grčiji in da bo ta korak samo povečal državljansko vojno v Grčiji. S posojilom Grčiji je dal Truman injekcijo, ki bo podaljšala življenje diktatorskega režima, ki umira. Eam bo kljub temu amerškemu koraku nadaljeval borbo proti atenski vladi. Ameriška pomoč atenskim reakcionarjem sliči zadržanju fašističnih sil, ki so vsiljevale svojo voljo drugim narodom.

Bolgarska opozicija skuša ovirati delo Sobranja

Sofija, 14. marca. (Tanjug.) Na večerajšnji seji Velikega sobranja so izzvali opozicijski poslanci nov incident. Opozicijski poslanec Nikola Petkov je poslal ministrskemu predsedniku in ministru za informacije vprašanje v zvezi z desednevno prepovedjo izhajanja njegovega časopisa »Narodno zemledelско знаме«, čeprav je minister za informacije pojasnil, da je časopis prepovedan zaradi tendencioznega članka v zvezi z zametanjem papirnatega denarja. Nikola Petkov je zahteval, naj mu takoj odgovorijo na postavljeno vprašanje, čeprav ministri predsednik in minister za informacije nista bila prisotna.

Ker vsled tega ni bilo mogoče ugoditi želji Petkova, so pričeli opozicijski poslanci divje kričati in razbijati po klopeh. Parlamentarna večina je nato sklenila izključitev opozicijskih poslancev zaradi škandaloznega obnašanja in neizpolnjevanja odredb Velikega sobranja za tri seje.

Vstaja na otoku Formozu se vedno bolj širi

Nanking, 14. marca. (Tass.) Vstaja na Formozu se vedno bolj širi. Prebivalstvo nudi po vsem otoku močan odpor kitajskim oblastem, ki so odklonile zahteve »Komiteja za poravnava sporac« glede avtonomne uprave, splošnih volitev mestnih načelnikov in okrožnih sodnikov, ki naj bi bile 3. junija, pravice do zborovanja, svobodnega tiska in stavk, glede prepovedi aretacij iz političnih razlogov in razveljavljenja odloka o ustanovitvi državnih organizacij.

Oblasti izvajajo ponekod hud pritisk na prebivalstvo. Male in razbite skupine se združujejo v velike organizacije, ki organizirajo vstaje na raznih delih otoka. Predstavniki vlade si ne upajo na ulice. Praktično je ves otok pod kontrolo »Komiteja za poravnava sporac«.

Kitajska vlada je poslala na otok za ojačanje 21. divizijo iz provinc Kiangsu.

Kako grof Thurn še danes pospešuje germanizacijo Slovenske Koroške

Značilen primer, ki kaže kakšnih metod se še danes poslužujejo avstrijski germanizatorji, da bi zatrli osvobodilno gibanje koroških Slovencev, se je pripetilo te dni v Železni Kapli. Tam ima svoje velepovestvo znani grof Thurn, eden izmed najbolj zagrizenih germanizatorjev na Koroškem. Posluževal se je vseh sredstev, da bi izpodrinil slovenski življenj, se obogatil s slovenskim imetjem in v posepeval germanizacijo. Samo v Železni Kapli je z gospodarskim pritiskom pognal na boben 50 prej trdnih slovenskih kmetij, ki jih je vključil v svoje velepovestvo, slovenske kmete in njihove družine pa napravil za svoje sužnje. Da bi se znebil teh neprijetnih prič jih je v dobi nacističnega režima denunciral in poskrbel, da so jih izselili ali pa vsaj internirali. Po njegovi krivdi so bili trije tudi ustreljeni.

Tudi po zlomu nacizma grof Thurn ni spremenil svojega stališča do Slovencev. Še danes jih skuša na vse mogoče načine zatirati in ob njihovem soglasju avstrijskih oblasti nadaljuje svoje germanizacijsko delovanje. Ze pred nekaj tedni se je zvedelo, da namerava grof Thurn naseliti na svojem velepovestvu v Železni Kapli večje število tako imenovanih »folksdojčerjev«, iz drugih držav pribeglih

»The Temporary National Economic Committee: The Distribution of Ownership in the 200 Non-Financial Corporations« so navedeni podatki o višini akcij, ki jih drže v svojih rokah posamezne familije. N. pr.

Ford	624,975.000 dol.
Dupont	573,690.000 dol.
Rockefeller	396,583.000 dol.
Mellon	390,943.000 dol.
Mac Cormic	111,102.000 dol.
Hartford	105,702.000 dol.
td.	

»Neue Zürcher Zeitung« navaja zanimive podatke, ki dokazujejo, da se je proces koncentracije pričel v glavnem po letu 1943, ko so ZDA preko račite maksimum svoje vojne proizvodnje, in se ves proces koncentracije nadaljuje v ogromnih razmerah leta 1945 in 1946. Vse to dokazuje, da je proces koncentracije tesno povezan s pojavom kupovanja državnih vojnih podjetij s strani privatnih monopolistov. (S tem v zvezi navaja znanje in vede podatke »Svobodna beseda iz Pittsburga«. Število trustov s kapitalom preko milijarde dolarjev se je povečalo v enem samem letu (1944) od 32 na 43, t. j. za 35%. Najznačilnejše je povečanje kapitala finančnih in industrijskih trustov; v zaporednem redu se ti orjaški trusti vrste takole: 9 zavarovalnih družb, 18

Objava Prezidija Ljudske skupščine LRS in Predsedstva vlade LRS glede umetniških nagrad

V smislu razpisa z dne 8. februarja 1946 za pet umetniških nagrad po Din 200.000.— in na podlagi poziva slovenskim umetnikom z dne 31. jan. 1947 sta prejela Prezidij Ljudske skupščine LRS in Predsedstvo vlade LRS v omenjavet literarnih del in v sicer dvojeletni zbirki novel, pesniških zbirki, dram, osem glasbenih del: oper, simfonij in zbirki za pevsko zbor, sedemnajst del upo, dabljanje umetnosti ter devet posameznih pesmi in manjših pesniških zbirki.

Prezidij Ljudske skupščine LRS in Predsedstvo vlade LRS sta vsa predložena dela ocenila in odločila, da nobeno od njih ne ustreza v celoti pogojem, ki so bili določeni za razpis na grad z dne 8. febr. 1946. Zaradi tega ni bilo nobeno predloženo delo nagrajeno z nagrado po din 200.000.

Prezidij Ljudske skupščine LRS in Predsedstvo vlade LRS

Maršal Tito je sprejel albanskega poslanika

Beograd, 15. marca. Predsednik vlade FLRJ maršal Jugoslavije Josip Broz-Tito je sprejel včeraj v prisotnosti pomočnika ministra za zunanje zadeve dr. Vladimira Velebita, izrednega poslanika in pooblaščenega ministra LR Albanije v Beogradu g. Tuk Jakova v spremstvu svetnika albanskega poslanstva g. Sofo Comore.

G. N. Nestorov pri ministru Nikolii Petroviču

Beograd, 15. marca. Minister za zunanjo trgovino FLRJ Nikola Petrovič je včeraj sprejel G. N. Nestorova, predsednika sovjetske Gospodarske zbornice v zvezi z osnovanjem mešane sovjetsko-jugoslovanske gospodarske zbornice, katere ustanovna skupščina bo 18. marca 1947.

Novi bolgarski poslanik je izročil poverilnice

Beograd, 15. marca. Novi izredni poslanik in pooblaščen minister bolgarske republike v Beogradu Sava Ganovski, ki včeraj izročil svoje poverilnice Prezidiju Ljudske skupščine Jugoslavije. Poslanik Sava Ganovski je prišel v Prezidij v spremstvu Tenca Meškova, prvega sekretarja poslanstva, podpolkovnika Ivana Vračeva, vojaškega odgovornika, Asena Takova ataseja za tisk, kakor tudi Pavla Beljanskega, šefa protokola pri ministrstvu za zunanje zadeve.

Izročitev poverilnic je bila izvršena v Zeleni dvorani Ljudske skupščine, kjer so poslanika Ganovskega sprejeli predsednik Prezidija Ljudske skupščine FLRJ dr. Ivan Ribar, sekretar Prezidija Mile Peruničić in minister za zunanje zadeve Stanoje Simić.

VREMENSKA NAPOVED za nedeljo 16. marca. Pretežno jasno, a hladno vreme.

fašističnih zločincev. Te vesti so sedaj potrjene tudi s tem, da je grof Thurn 23. februarja t. l. odpovedal 30 svojim dolgoletnim najemnikom in delavcem, ki morajo s svojimi družinami vred takoj zapustiti svoje domove, da napravijo prostor pobeglim fašistom, ki naj dobijo na velepovestvu grofa Thurna svoje zavetišče. Gre za ljudi ki so po 40 in celo 50 let garali za grofa Thurna, ki pa imajo danes v njegovih obeh dva neodpušljiva greha: 1. ker so od dolgoletnega najtežjega dela v Thurnovih gozdovih in od stradanja izmognani in za delo že skoraj nesposobni, 2. ker so zavedni Slovenci in so mnogi izmed njihovih sinov in hčera bili koroški partizani.

Vojni zločinec Janko Sepp pobegnil iz angleškega taborišča

Celovec, 15. marca. Direkcija za varnost na Koroškem je objavila, da je pobegnil v začetku marca iz angleškega taborišča v Wolfsbergu Sepp Janko, »dvotnik«, rojen leta 1905 v Banatu. Ta zločinec je bil SS-obersturmführer ter zvezni in glavni voditelj volksdeutscherjev v Jugoslaviji. Odgovoren je za veliko število vojnih zločinov, ki jih je zagrešil v Jugoslaviji.

bank, 7 industrijskih družb in trije električni trusti.) Napačno bi bilo, če bi na osnovi navedenega napravili zaključek, da je v ZDA prišlo med vojno le do koncentracije obstoječega bogastva. Amerika se je tudi absolutno obogatila. To dejstvo predstavlja poleg dejstva koncentracije proizvodnje odnosno kapitala v rokah maloštevilnih posameznikov izhodno točko za razumevanje današnjega imperializma ZDA. Povečanje ameriškega nacionalnega bogastva si moramo razložiti predvsem s tem, da je Amerika prodajala vojna sredstva domala vsemu svetu, da se je izognila med vojno ekonomski krizi, ker je mobilizirala nekaj milijonov delavcev, in končno, ker je uvedla v proizvodnjo namodernejše stroje; Akademik Varga nam daje sledečo statistiko, ki kaže povečanje nacionalnega dohodka v ZDA (v milijardah dolarjev):

leta 1941	1942	1943	1944
97	122	149	161

(Varga: Anglo-ameriški odnosi. »Mirovoje hojzjstvo«).

To povečanje proizvodnje odnosno bogastva v ZDA je stvarna osnova današnje ameriške politike. Politiko diktrajo monopolisti, ki so se nezasišano obogatili s koncentracijo kapitala in podjetij na račun državnih

Razstava slikarstva in kiparstva narodov Jugoslavije XIX. in XX. stoletja v Ljubljani

Priloge za razstavo

Danes, v nedeljo, bo odprta v Narodni galeriji v Ljubljani velika umetnostna razstava jugoslovanskih narodov, razstava, ki bo časovno obsegla celotno devetnajsto stoletje in nato štiri desetletja dvajsetega do današnjih dni. Razstavo prireja Komita za kulturo in umetnost pri vladi FLRJ in je doslej obiskala Beograd, Zagreb, Ljubljano, nato pa odide na dolgo pot v prijateljske slovenske države. Priprave za to obsežno razstavo segajo globoko nazaj v preteklo leto, ko so posamezne republike s svojimi delovnimi odbori in žirijami odbrale najboljša dela, ki so jih narodi ustvarili nekako v 150 letih, jih poslale v Beograd, kjer sta centralni aranžerski odbor in žirija dali napoved razstavi podoben kakršno ima danes. Priznati moram, da sem bil hudo v skrbeh, ko sem se kot član

slaviji je tako pojmovanje umetnosti in kulture nemogoče. Kakor smo se naučili spoštovanja in ljubezni do naših narodov v času borbe za svobodo, ko so vsi narodi brez izjeme enako junaško borili za novo in boljše domovino, tako se danes ta ljubezen še bolj utrjuje in pogloblja tudi na kulturnem področju. Brez dvoma predstavljajo ta umetnostna razstava važen mejnik v umetnostnem spoznavanju in zblizanju jugoslovanskih narodov. Resnično zblizanje je mogoče šele takrat, kadar se med seboj dobro poznamo, kadar si merimo sile in talente in kadar odkrito priznamo napredek v tej ali oni panogi. Če primerjamo n. pr. srbski portret iz prve polovice 19. stoletja z našim Tomincem, bomo priznali, da so imeli Srbi v tem času zelo dobre mojstre, ki prav nič ne zaostajajo za našimi. Isto velja za odlična hrvaška mojstra Račića in Kraljevića. Impresionizem je tipično naša, slovenska domena, v moderni pa zopet prevladujejo Srbi, deloma Hrvati ter jim šele naša mlada generacija postavi ravnotežje. V kiparski umetnosti so gotovo najmočnejši Hrvatje. Imena kot Meštrović in Kršinić so pojmi za odlična kiperska dela.

Ko gledam Meštrovićevo »Psihec«, mi ne pride na misel, da bi jo zavidal Hrvatom. Ta »Psihec«, ki je ena najlepših plastik sodobne Evrope je danes last nas vseh ter je zato na razstavi, da jo vidijo vse delovne množice nove Jugoslavije, da ob njej začutijo lepoto in moč prave umetnosti. Prireditelj razstave, Komita za kulturo in umetnost vlade FLRJ se je tega dobro zavedal, ko je dal možnost, da se ta razstava organizira.

Pomen razstave

Jasno pa je, da danes našim narodom, ki so v času narodnoosvobodilne borbe, v času obnove in v izgradnji, pokazali tako življenjsko silo, ne moremo pokazati naše likovne tvornosti v površni in nekvadratni izbiri. Tudi bratskim slovenskim narodom moramo pokazati v resnici izbrana dela naše umetnosti. Zato pa je bila presoja za razstavo zelo skrbna in ostra. Mnogo se je o tem razpravljalo tudi med našimi umetniškimi krogi. Toda mislim, da so že za nami časi, ko se je častil ozki in tesnoprni individualizem in da moramo tudi umetnostna vprašanja gledati v luči skupnosti in v zidika celotnega našega umetnostnega življenja. Ljudje, ki so dali naši razstavi lice, kakršno ima danes, so gotovo imeli pred očmi celoto našega umetnostnega ustvarjanja. Gotovo pa je tudi, da se je naš pogled na umetnost v zadnjem času precej izpremenil. Mi ne verjamemo prav nič več v neomejeno in nikomur odgovorno umetnostno anarhijo. Za vedno so minili časi, da je nekdo ustvarjal to, kar se mu je ljubilo, in da je namerstvo človeka upodobil pojem o človeku ter da je vse to označil n. pr. kot »duhovno« umetnost. Svobodna umetnost je umetnost svobodnega človeka, polna zdravja in ljubezni do žive resničnosti, ki pa je resničnost vsega naroda. Če bi govorili o umetnosti povsem preprosto in bi dejali, da je naloga umetnosti tudi ta, da dviga in gradi okus našim ljudskim množicam, potem je jasno, da je bila n. pr. zabuda ekspresionističnih pozikanov in podobnih modernizmov na razstavi skrbna na najmanjšo mero,

Kobilca Ivana (1861—1926): »Kofetarica«

toliko, da se ohrani nanjo spomin iz potrebe razvojne linije.

Velik poudarek na naši razstavi je posvečen tudi novi umetnosti, ki je nastala ob doživetjih domovinske vojne. Naravnost ganljivo je bilo videti na razstavi v Beogradu skupino borcev in oficirjev JA, kako so razpravljali pred sliko M. Detonija »Prehod čez Neretvo«, kjer so očividno sami sodelovali. Ta herojska doba v življenju naših narodov mora najti tudi likovne heroje, ki bodo znali zajeti vso širino in pomembnost tega časa. Ob tej vsebini teče tudi nedvomno črta prelomnica naše umetnostne bodočnosti. Od tod naprej bodo generacije naših umetnikov prisluhale velikemu prebujanju jugoslovanskih narodov, zjemale življenje pri izviru in kazale pot delavnemu ljudstvu v srečnejše življenje.

Slikarstvo XIX. in prvih desetletij XX. stoletja

Razstava, ki zavzema prostore v prvem nadstropju Narodne galerije, je urejena tako, da sledimo razvojni umetnostni tvornosti od začetka 19.

Krstić Djordje (1851—1907): »Anatom«

stoletja do danes. Najprej se srečamo s portretisti prve polovice 19. stoletja. Slovensko slikarstvo zastopajo Janša, Tominc in Stroy, izmed srbskih slikarjev bi omenil Danila Konstantina, Teodorovića A., Ivanovića Katarino, izmed Hrvatov Karasa V. Je to čas zadovoljnega bidermajerja, ko se umetnost po poznavarčnem slikarstvu odnese patosa in klasicistične poze ter se posveti stvarnejši obdelavi telesa in predmetov. S platen nas gledajo nekoliko zapeti obrazi samozvestnih meščanov, ki jim v tem času klasje dobro zori. Nekako od srede stoletja dalje postajajo portreti že kompliciranejši, slikarji skušajo dati upodobljenecem več notranjega življenja, pojavijo se že prvi eksperimenti svetlobnega značaja. Druga polovica stoletja (Krstić, Šubica, Mašić, Vesel, Kobilca, Murat, Jovanović, Bukovac in drugi) nam nudi že zelo pestro sliko umetnostnega razvoja. Vidni so vplivi različnih umetnostnih središč, posameznih smeri in umetnostnih osebnosti. Razvije se zgodovinsko slikarstvo, ki pokriva slikarske ploskve velikih razsežnosti; opeva boje za nacionalno osvoboditev, živ-

ljenja naroda, njegovo zgodovino. Zgodovino se poslužuje realizma, vendar je to že močno prežet s svobodnejšim, slikovitim načinom obdelave predmeta. Ta umetnost je na razstavi zastopana z lepimi podobami (Šubica, Krstić, Mašić, Kobilca). Portreti so že psihološko krepko utemeljeni in so ali globoko zamišljeni ali pa se obračajo h gledalcu s prijaznimi, prikupljivimi očmi. Veliko je slikarsko znanje teh umetnikov, ki v asfaltnih tonih skušajo razrešiti večno uganko človeškega obraza, izraza in telesa. Nekatje na robu glav, ob laseh ali v krajini pa že rahlo trepetajo svetlobni soj, ki se dokončno sprosti šele v impresionizmu. Dobo prehoda k impresionizmu zastopata genialna Hrvata Rajjić in Kraljević. Njuni portreti, grajeni v virtuozni tehniki volnuna in široke ploskve nam čudovito zgovorno pripovedujejo o notranjem življenju upodobljenec (prim. Račić: »Avtoportret«). Nato se razstavi prostor razsvetli. Tu visi naš dobri prijatelj Ivan Grohar s svojo »Loko v snegu«, »Pomladje«, »Stara Loko«, dalje Jama s »Kolomc«, »Krajinoc«, Jakopič z »Loko v snegu«, z lepimi

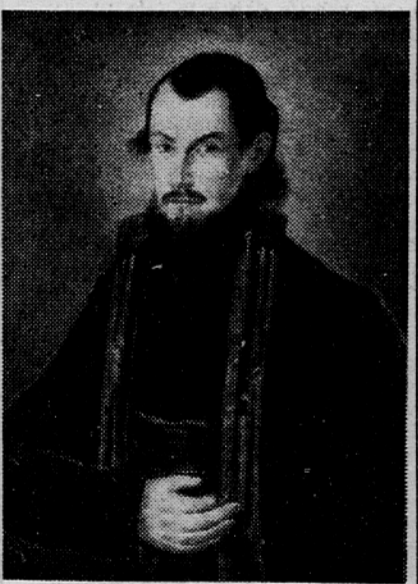

Jakšić Djura (1832—1878): »Karaul«

»Brezgamič, Sternem z »ženo pred ogledalom«, Nadezda Petrović, znanika naših impresionistov, Herman in drugi. Slikarji so zapustili ateljeje in se napotili v krajino, pod vroče sonce. Svetloba je razbila konturo, v njenem nemirnim drhtanju se trdni predmet zliva z atmosfero v emotno podobo.

Slikarstvo po prvi svetovni vojni

Nadalje nas vodijo podobe v čas iskanj po prvi svetovni vojni do danes (Moša Pijade, Vidović, Dobrović, Tartaglia, Job, Uzelac, Jakac, Čelebonović, Lubarda, Milunović, Sedej, Kreger, Mihelič, Omerza, Postružnik in drugi). Vse vrste imen nam itak ni mogoče naštet. Emotne podobe umetnosti tu ni, vsak zase se bori za svoj lastni umetnostni izraz. Odlični slikar je Hrvat Tartaglia; je to na videz preprosta umetnost, a polna globline in stvarne izgradnje. Močan slikarski temperament se nam odkriva na platinah dr. Čelebonovića, ravno tako tudi v slikah Črnogorca Lubarde, ki s svojimi nasičenimi, skoro prstenimi toni ustvarja prepričljive krajine

Petrović Pavel: »Portret Laze Popovića«

narodov Jugoslavije, ki so vztrajali na tem, da bodo zavezniško pomoč delili sami. Unra ima namreč poleg omenjenega črta nedvomno tudi ta namen, da za sklado leče kupi izstradane evropske narode.

Evropski agenti ameriškega imperializma niso pozabili nikdar goričiti, da se človekoljubnost ameriške demokracije vidi v tem, ker da je brez večjega odpora posojila evropskim državam. Med njimi je prednjačil socialist Leon Blum, ki je celo svojim popilerovskim propagandistom naročil, da so naslikali letak, kjer je narisal Leon Blum, ki ameriško posojilo v posebnem rogu predeluje v socializem.

Dajanje posojil je postala danes glavna oblika ameriške ekonomske ekspanzije in gospostva. Kako malo altruizma je v tej politiki dajanja posojil, je povedal v Harvard Business Review, Otto H. Korican, ko je napisal: »Tako smo prisiljeni, da posočimo nove in drugačne načine investiranja v inozemstvu, znanovane na dejstvu, da je naše lastno blagostanje neločljivo povezano s blaginjo ostalega sveta (a tudi njihova z našo), toda da kljub temu čuvamo naše lastne, ozke ameriške gospodarske koristi. (Otto H. Korican: »Aims our foreign investment policy«). Še jasneje in avtoritativneje je stvar pojansil prezident ZDA Truman, ko je 24. decembra 1946 dejal: »Verja-

in tihožitja. Zamislivo so »Zemljašič (Hegedušič, Generalič, Mraz), ki napolnijo na stare mojstre zgovorno opisujejo kmečko življenje v stari Jugoslaviji. Tudi slovenski mladi slikarji so dobro zastopani in tvorijo z umirjenim, finim načinom slikanja skupino zase. Poslednja soba v Galeriji je posvečena tematiki narodnoosvobodilne borbe. Tu je zastopani Andrejević Kun D. z dvema velikima podobama (»Kolona«, »V ječi«), Milunović (»Okupator odhaja«) in Detoni (»Prehod partizanov preko Neretve«). Obe poslednji sliki je komite letos nagradil.

Jugoslovansko kiparstvo

Kiparstvo se je najmočnejše razvilo v 20. stoletju. Meštrović je zastopani na razstavi s svojimi najbolj slavimi deli (»Psihec«, »Spominc«, »Matic«); o kvaliteti njegovih kipov menda ni treba več razpravljati. Močno se mu približa Kršinić (»Spominc«, »Počitek«, »Dianac«) s svojim pretehtanim poenostavljenjem oblik in čvrsti kompoziciji. Auguštinčič razstavlja »Maršala Titca«, »Portret«, »Torzo« itd., vse sijajna plastika, polna raz-

gibanosti in točne psihološke karakterizacije. Rosandić, starosta srbskih kiparjev, je dobro predstavljen z vrsto del, prav tako tudi ostali srbski, hrvaški (Radauš, Lozica, Basić) in slovenski mojstri (Kalina, Smerdu, Putrih). Novo temo je posebno izrazito razvil kipar Vanja Radauš (»Ranjenecc«, »Bombaš«, »Pokop partizana«), ki stremi za čim eksaktnješo ponazoritvijo trenutka gibanja v plastiki.

Grafika

Grafika nam tudi kaže razvoj od začetka 19. stoletja do danes. Izmed starejših bi omenili sijajno grafiko našega Kavčiča, Karingerja, Šubica, Krizmana, Kraljevića, v sodobnih grafičnih listih pa je povdarek na tematiki domovinske vojske (Kun, Mujezinović, Täljak, Detoni, Jakac, Šimunović).

To je v glavnem in grobem prerez skozi razstavo umetnosti jugoslovanskih narodov zadnjih stopeneset let. Za nas je to gotovo velik dogodek. Ob teh delih naših najboljših umetnikov se bomo zblizali še tesneje in še bolje se bomo spoznali.

Dr. S. Mikuš.

Lažnivost trditev avstrijske vlade o enakopravnosti koroških Slovencev

Celovec, 12. marca. Avstrijski zastopniki so pred namestniki zunanjih ministrov v Londonu lagali, da uživajo koroški Slovenci v Avstriji popolno svobodo in enakopravnost. Kakšna je ta svoboda in enakopravnost, kažejo številni primeri, o katerih poročajo iz vseh krajev Slovenske Koroške, kjer avstrijski šovinisti, orožniki in javni uslužbenci niti slovenskih napisov na javnih zgradbah in kazipotihi, ki so jih Slovenci v zadnjem času sami namerstili, ne trpijo. Za nevzdržne razmere je značilen dogodek, ki se je pripetil v Zelezni Kapli. Na občinski hiši občine Zelezna Kapla—Bela so Slovenci 2. marca pritrdili slovenski napis, ker je imel občinski urad v tej popolnoma slovenski občini samo nemški napis. Da bi se izognili vsakemu očitku, so napis sestavili v nemškem in slovenskem jeziku, komaj pa so avstrijski šovinisti opazili ta dvojezični napis na občinski hiši, so ga že odstranili. Bili so pripadniki avstrijske ljudske in socialistične stranke, katerih zastopniki v Celovcu in v tujini toliko govoričijo in lažejo o enakopravnosti koroških Slovencev. Nasprotno je resnica, da ne trpe niti nedolžnega dvojezičnega napisu v slovenski občini.

Na drugi strani pa teh šovinistov in nekdanjih nacistov prav nič ne moti razglasna deska v bližini občinske hiše, ki ima dve leti po polomu nacifašizma še vedno hitlerjevске barve, črno-belo-rdečo. Vsekakor so te fašistične rajhovske barve avstrijskim šovinistom zelo pri srecu, ker jih doslej še niso odstranili. Nasprotno tej nacistični razglasni deski

stanuje predsednik krajevne organizacije avstrijske ljudske stranke, pekovski mojster Anton Reinwald, nekdanji stožnik Heimwehra. Pred nekaj dnevi sta ga dve slovenski ženi zaprosili, naj bi napravil nad svojo trgovino dvojezičen napis, pa jim je ta avstrijski laždemokrat ogorčeno odvrnil: »Kolikor časa bom imel jaz v Zelezni Kapli kaj vpliva, se ne bo sme pojaviti noben slovenski napis.«

K temu pripominja »Volksmilite«, glasilo deželnega vodstva komunistične stranke v Celovcu, da ima gospoda v avstrijski ljudski stranki dvojno moralo, eno v Celovcu, kjer je ogorčena, kadar ugotovijo, da se o enakopravnosti koroških Slovencev sicer mnogo govori in piše, da je pa v resnici ni, drugo pa ima v Zelezni Kapli, kjer je ogorčena, če Slovenci zahtevajo to, o čemer razglasajo v Celovcu, da že davno imajo.

Slovenski zastopniki so v vseh občinah Slovenske Koroške ugotovili, da dve leti po polomu nacifašizma še ni bil noben uradni akt sestavljen v slovenskem jeziku, še nobena objava razglasena v slovenscini in napravljen še noben slovenski napis na javnih uradih. Vse dvojezične napise, ki so jih Slovenci napravili na svoje stroške in pritrdili na javnih poslopjih in vse kazipote, so avstrijski orožniki ali pa najeti avstrijski šovinisti takoj zopet odstranili. Takšna je v tujini proglašena enakopravnost koroških Slovencev. Le s priključitvijo Slovenske Koroške k Federativni ljudski ljudski republikli Jugoslaviji bodo Slovenci dosegli enakopravnost in svobodo!

Slovenski umetniki Svetu zunanjih ministrov

Slovenski upodabljalji umetniki so poslali Svetu zunanjih ministrov v Moskvi naslednjo resolucijo:

»V trenutku, ko se v Moskvi pripravljajo mirovna pogodba z Nemčijo in Avstrijo, se slovenski upodabljalji umetniki pridružujemo težnjam in naporom slovenskega ljudstva na Koroškem, da se združi s Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo.

Koroški Slovenci so uporno kljubovali večstoletnemu kulturnemu in narodnostnemu zatiranju in niso podlegli niti najhujšemu raznarodovanju v času nemškega fašizma. Zavedajoč se odločilnega trenutka, so koroški Slovenci skupno z ostalimi narodi Jugoslavije aktivno posegli v narodno osvobodilno borbo. Partizanske puške so tudi na Koroškem podprle skupne vojaške akcije zaveznikov, ki so takrat, ko je fašizem še sejal smrt in razdejanje po vsem svetu, vsem malim in tlačanim narodom svečano obljubili narodno svobodo. Čast in ponos zahtevata, da se obljube spreminijo v dejanja. Le v uresničenju teh obljub, v dejstvu, da se priključijo

Federativni ljudski republikli Jugoslaviji, bo koroškim Slovincem zagotovljen njih narodni obstoj, hkrati pa bodo s tem popravljene tudi vse krivice, ki se jih več sto let morali prenašati od bivše raznarodovalne črnožnje avstrijske politike, kasneje od zločinskega nacizma, sedaj pa znova od obnavljajočega se fašizma, ki je tudi na Koroškem pričel s svojim uničevalnim delom.«

V Porabju še vedno ni slovenskega pouka

V Porabju — z izjemo dveh vasi — še vedno ne uče slovenskih otrok v materinskem jeziku. Na Verici, gričevnati vasi ob jugoslovansko-madžarski meji, je šola celo zaprta, čeprav so na razpolago slovenski učitelji, ki so kontalni učiteljski tečaj v Pečuhu. Razen nekaj učiteljev, ki skušajo vsiljevati učencem po eno uro »vendštine« (spakdranega narečja v madžarskem pravopisu), nekateri uporabljajo tudi hortyjevské šovinistične učbenike v tej spakdranščini.

Mujezinović Ismet: »Pred cerkvijo«

investicij, izvajajo pa to politiko lahko zato, ker imajo zadostna sredstva, da se pojavljajo ob vsaki priliki na ekonomskem bojišču kot zmagovalci.

Imperialistični kapitalisti ne ostajajo zaprti v svoja podjetja. »Business« ni njihovo edino delo. Že zgoraj smo pokazali, kako monopolisti prevzemajo v roke najodgovornejše gospodarske ustanove in jih vodijo v izključno korist svoje finančne skupine. Imperialisti prevzemajo v roke tudi zunanjo politiko. Niso osamljeni primeri, ko vodijo neposredno zunanjo politiko ljudje kot n. pr. Dulles, ki je povezan z največjimi ameriškim skupinamj finančnega kapitala (glej »Ljudska pravica« 23. februarja 1947.) ali Vandenberg, ki ga omenjajo celo kot kandidata za bodočega predsednika ZDA, eden največjih Fordovih prijateljev (Georges Selders: Facts and Fascism str. 122).

Povečanje proizvodnje in povečanje nacionalnega bogastva, nezasišena koncentracija kapitala, in odločilni poseg kapitalističnih monopolov v vojni prot; fašizmu itd.), teme, lji današnji ameriški sistem ekonomskega gospostva nad svetom. Ameriški imperializem se skuša izogniti vsem neprivikam, na katere je natelet dotedanji kolonialni sistem (narodni upor; itd.) s tem, da imperia-

prijateljske zveze z nemškim koncernom I. G. Farbenindustrie in da je s svojimi zvezamj izdajal fašistom vojne tajnosti zaveznikom. Nacisti se niso zastoj hvaljili, da na njihovi strani najbogatejši človek ZDA, saj je vsela leta in leta v Hitlerjevi Sivi hiši v Münchnu nad sedežem Ferdija Fordova slika. (Georges Selders: Facts and Fascism str. 122).

Povečanje proizvodnje in povečanje nacionalnega bogastva, nezasišena koncentracija kapitala, in odločilni poseg kapitalističnih monopolov v vojni prot; fašizmu itd.), teme, lji današnji ameriški sistem ekonomskega gospostva nad svetom. Ameriški imperializem se skuša izogniti vsem neprivikam, na katere je natelet dotedanji kolonialni sistem (narodni upor; itd.) s tem, da imperia-

listične oblike gospostva imenuje z demokratičnimi in prikupnimi naslovi. Toda najbolj povprečna analiza nam takoj pokaže, kje je poreklo teh »demokratičnih« in »človekoljubnih« akcij in kakšen je njihov pravi namen.

V zvezi z delovanjem Administracije za pomoč in obnovo združenih narodov UNRRA-e so dvignili »demokratik« velik krik in si trkali na svoja »človekoljubna prsca«, ki pomagajo ubogim evropskim narodom, ki so izgubili v vojni proti fašizmu vse. Osnova delovanja Unre je med ostalimi razlogi nedvomno tudi v tem, da se z njeno pomočjo Amerika predvsem osvobaja preveča nepotrebnih predmetov, proizdiranih za potrebe vojske in se s tem izogne nadprodukcij; doma. Cilj delovanja pa je med štirimi stenamj Nacionalnega sveta zunanje trgovine dovolj jasno označil — čeprav nehoti — predstavnik ameriškega biroja Stalby, ki je dejal: »Zunanja trgovina je nemogoča vse dotlej, dokler ne bo nudena pomoč osposobilu osvobodjenih krajev, da obnove svoje gospodarstvo. (Prof. A. Voskresenski: »O povojni trgovini in trgovinski politiki.« »Vojna i rabočij klas«). Trgovina in poslj »business« sta bila torej glavni razlog in ne človekoljubje, je, kar med drugim potrjuje tudi vse mogoče klevete, ki so jih ti »človekoljubci« izrekli na račun junaških

narodov Jugoslavije, ki so vztrajali na tem, da bodo zavezniško pomoč delili sami. Unra ima namreč poleg omenjenega črta nedvomno tudi ta namen, da za sklado leče kupi izstradane evropske narode.

Evropski agenti ameriškega imperializma niso pozabili nikdar goričiti, da se človekoljubnost ameriške demokracije vidi v tem, ker da je brez večjega odpora posojila evropskim državam. Med njimi je prednjačil socialist Leon Blum, ki je celo svojim popilerovskim propagandistom naročil, da so naslikali letak, kjer je narisal Leon Blum, ki ameriško posojilo v posebnem rogu predeluje v socializem.

Dajanje posojil je postala danes glavna oblika ameriške ekonomske ekspanzije in gospostva. Kako malo altruizma je v tej politiki dajanja posojil, je povedal v Harvard Business Review, Otto H. Korican, ko je napisal: »Tako smo prisiljeni, da posočimo nove in drugačne načine investiranja v inozemstvu, znanovane na dejstvu, da je naše lastno blagostanje neločljivo povezano s blaginjo ostalega sveta (a tudi njihova z našo), toda da kljub temu čuvamo naše lastne, ozke ameriške gospodarske koristi. (Otto H. Korican: »Aims our foreign investment policy«). Še jasneje in avtoritativneje je stvar pojansil prezident ZDA Truman, ko je 24. decembra 1946 dejal: »Verja-

mem, da so pogodbe, ki so izdelane izredno zadovoljivo za ZDA ne samo v finančnem smislu, ampak da bodo služile tudi nadaljnjim koristim te dežele s tem, da bodo nudile osnovo za gospodarsko stabilnost v povojnem svetu.«

Bistvo »politike posojil« je torej v tem, da si z njo podrejšo ZDA svojemu izključnemu gospodarskemu vplivu dežele, katerim dajejo posojilo. To so dolarska posojila, kar pomeni, da more država, ki to posojilo najame, kupovati le od ZDA, kar na drugi strani pomeni, da so si ZDA zagotovile obresti od posojila in profit pri prodajanju svoje robe. Poleg tega pa si ZDA pri dajanju dolarskih posojil vedno izgovore tudi posebna določila. Pri posojilu Angliji so si n. pr. izgovorile ZDA določilo, ki pravi, da bo britanski imperij uklinil sistem »sterilnega bloka« odnosno »odprl vrata« imperija ameriškemu blagu. S tem so padli stoletni stebri britanskega imperija in nj brez vzroka angleški poslanec dejal, da je razpravljanje o posojilu druga bitka za Anglijo. Po podpisu pa se je lord Beaverbrook jezil, da so »prodali imperij za smešno ceno«.

De Gasperi je moral obljubiti ameriškim monopolom, da bo sestavil novo desničarsko vlado, da je dobil posojilo, kar mu, kot je znano, ni uspelo. Dajanje posojil predstavlja torej v rokah ameriških imperiali-

stov izključno orožje za podpiranje reakcije odnosno utrjevanje gospostva ameriškega monopolističnega kapitalizma.

Posojila niso postala edina oblika ameriške ekonomske ekspanzije. Znano je, da je imela Amerika pred to svetovno vojno velike direktne investicije v najrazvitejših državah sveta in da so one predstavljale temelj njene politične moči v svetu. Med vojno je bilo mnogo teh akcij ali zamrznenih ali pa so jih njihovi lastniki prodali fašistom. (Na mrovni konferenci so seveda to zanikali). Posojila so se pokazala v nekem smislu kot ugodnejša, kot sigurnejša forma in predvsem kot forma, ki bolj odgovarja gigantski koncentraciji kapitala, ki neposredno prevzema v svoje roke državno vodstvo. Toda to ne pomeni, da so ZDA popolnoma opustile nekdanje oblike direktnih investicij kapitala. Oblika direktne investicije kapitala predstavlja celo zelo močno orožje današnjih ameriških imperialistov. Spominimo se samo zgodbe Bliznjega Vzhoda in iraške nafte, pa bomo videli, kolikšnega pomena za imperia-

liste je ta oblika. Ameriški monopolistični kapitalisti so v tolikšni premoči, da so sposobni napraviti tako petrolejsko transakcijo popolnoma »mirno«, z enostavnim kupovanjem delnic, (Dalje.)

Uredba o odkupu žita v novem gospodarskem letu

Na podlagi prvega člena zakona o pooblastitvi vlade FLRJ za izdajanje uredb o vprašanih iz narodnega gospodarstva je vlada FLRJ na predlog ministra za trgovino in prekrbo izdala naslednjo uredbo o odkupu žita:

1. člen. Da bi delovno ljudstvo po mestih in vseh lahko izrabilo vse svoje sile za izpolnitev splošnega gospodarskega plana, zlasti plana industrializacije in elektrifikacije, je treba, da kmetje obdelajo vsa svoja zemljišča in pridelajo čim več žita, s čimer bodo pripomogli, da bo vlada FLRJ zagotovila pravilno prehrano ljudstva in oskrbovanje s kruhom. S tem bodo kmetje neposredno sodelovali pri izvajanju gospodarskega plana, ki vsebuje tudi plan izboljšanja kmetijstva in plan oskrbovanja vasi z industrijskimi izdelki. Preskrba ljudstva s kruhom bo zagotovljena z ustanovitvijo enotnega državnega žitnega fonda. Državni žitni fond bo nastal predvsem na ta način, da se bo pri kmetih obvezno odkupovalo žito po odkupnem načrtu, ki ga določa vlada FLRJ.

2. člen. Državni organi morajo vsakemu kmetu vnaprej sporočiti, koliko žita mora izročiti državi. Na podlagi te svoje obveze bodo kmetje posejali žito na potrebnih površinah, tako da bodo lahko oddali obvezno količino žita in da jim bo razen tega ostalo še dovolj žita za svojo prehrano, za seme, za potrebe gospodarstva in za svobodno razpolaganje.

3. člen. Kmetje morajo izročiti državi samo del donosa žetve; z ostalim delom donosa lahko po izpolnitvi obvezne oddaje prosto razpolagajo, bodisi da ga sami uporabijo ali pa da ga prodajo drugim. Da bi zagotovila kmetom ugodno prodajo tega dela žita brez pogodbena spekulantov, bo država skrbela za to, da bo preko državnih trgovskih podjetij ali pa preko zadrug organizirala nakup tudi za te presežke žita in za vse ostale kmetijske pridelke. Kmetje si lahko zagotove prodajo svojih presežkov tudi na ta način, da neposredno ali po svojih združenjih vnaprej sklenejo pogodbe z državnimi trgovskimi podjetji o prodaji žita. Na podlagi teh pogodb lahko podjetja izplačujejo kmetom potrebne predpune. Da omogoči kmetom preskrbo z industrijskimi izdelki, bo država odkupovala obvezne količine žita po enotnih odkupnih cenah po vsej državi. Enotne cene bo določila vlada FLRJ.

4. člen. Obvezno je treba izročiti državnemu žitnemu fondu: pšenico, rž, soržico, piro, koruzo, ječmen in oves.

Razen žita, ki ga morajo obvezno izročiti kmetje, bodo kmečke delovne zadruge in državna gospodarska podjetja izročala žitnemu fondu tudi žito, ki ga država pridelala na njihovih tistih gospodarstvih, ki teh nji niso posejela v skladu z obvezno in jih je zato ljudski odbor dal v zakup. Prav tako pride v državni žitni fond tudi žito, ki se daje za plačilo mlinom, mlaticinam, drobitinam ali pa strojnimi traktorskim postajam in postajam za čiščenje semena. Končno pride v državni žitni fond tudi žito, ki ga kupuje država na prostem trgu iz prostih presežkov kmetov.

Plodni in neplodni žitni predeli

5. člen. Obvezne količine za oddajo bodo drugačne v rodovitnih in nerodovitnih žitnih predelih.

V rodovitnih žitnih predelih se določijo obvezne količine za oddajo po povprečnem donosu zemljišča na hektar. V nerodovitnih žitnih predelih pa se določijo cenitvijo za vsako posamezno gospodarstvo, kolikšen je dejanski skupni donos, kolikšne so potrebe za preskrbo družine in gospodarstva in koliko glede na to lahko odda državi.

Ministri za trgovino in preskrbo ljudskih republik morajo določiti, kateri predeli v ljudski republik se štejejo za rodovitne in kateri za nerodovite.

6. člen. Ker pa tudi v rodovitnih žitnih predelih ni donos žita povsod enak, bodo ministri za trgovino in preskrbo ljudskih republik razdelili rodovite žitne predele na rajone po povprečnem donosu, da bi se na ta način lahko za vsak rajon določila količina obvezne oddaje po dejanski gospodarski moči gospodarstev v rajonu.

Kdo sestavi odkupni načrt in na kakšen način

7. člen. Žito se obvezno odkupuje po vnaprej določenem načrtu za odkup, da bi tako vsi kmetje lahko natančno vedeli, kakšne obveznosti imajo nasproti državnemu žitnemu fondu. Najprej se sestavi splošni državni odkupni načrt na podlagi skupnih potreb ljudstva.

Splošni državni načrt določijo vlada FLRJ. V njem bo vlada določila, koliko žita mora posamezna ljudska republika oddati žitnemu fondu po svoji gospodarski moči.

8. člen. Ko dobi vlada ljudske republike splošni državni načrt za odkup, mora takoj določiti, koliko žita je treba odkupiti v vsakem okraju in v vsakem kraju. Koliko žita mora obvezno oddati vsako posamezno okrožje in okraj, določijo vlada ljudske republike z ozirom na to, ali je to okrožje oziroma okraj v rodovitnem ali v nerodovitnem žitnem predelu in v katerem rajonu rodovitnega žitnega področja leži.

9. člen. Kakor hitro prejme okrajni izvršilni odbor odkupni načrt vlade ljudske republike, sestavi odkupni načrt za svoj okraj in ga predloži zasedanju okrajnega ljudskega odbora. Odbor ga nato potrdi s svojim sklepom.

V odkupnem načrtu za okraj je treba določiti, koliko žita mora oddati vsaka vasi (kraj) glede na številne gospodarstev in njihove gospodarske moči. Okrajni izvršilni odbor pošlje vsakemu krajevnomu odboru odkupni načrt za vasi v območju tega krajevne ljudske odbora.

Celotno vodstvo odkupa na svojem področju opravlja neposredno okrajni izvršilni odbor. Okrajni izvršilni odbor lahko ustanovi odkupne komisije kot svoje pomožne organe. Vsaka komisija dela pod vodstvom člana ljudskega odbora.

10. člen. Ko dobi krajevni ljudski odbor odkupni načrt za svoje vasi, mora takoj na svojem zasedanju podeliti obveze in predpisati obvezne količine na ta način, da ugotovi za vsako posamezno gospodarstvo, koliko žita mora oddati državi. Kakor hitro krajevni ljudski odbor ugotovi, mora predpisati obveznih količin sporočiti vsem kmetijskim gospodarstvom. Ta predpis je za gospodarstva obvezen.

Svoj odkupni načrt mora krajevni ljudski odbor predložiti zboru volivcev v vsaki posamezni vasi. O vseh pripombah, stavljenih na zboru volivcev, mora krajevni ljudski odbor razpravljati na svoji seji in nato poslati zapisnik zboru volivcev in svoje sklepe okrajnemu izvršilnemu odboru v dokončno rešitev. Če okrajni izvršilni odbor na podlagi pripomb zboru volivcev in sklepov krajevne ljudske odbora ali naprav kakšne spremembe v odkupnem načrtu krajevne ljudske odbora ali v predpisu za posamezna gospodarstva, mora krajevni ljudski odbor te spremembe sporočiti kmetijskim gospodarstvom, ki se jih te spremembe tičejo.

Na kakšen način se določijo obveznosti za posamezna gospodarstva v rodovitnejših predelih

11. člen. Ko ugotovlja krajevni ljudski odbor v rodovitnih žitnih predelih obvezne količine oddaje žita za vsako posamezno gospodarstvo, mora najprej ugotoviti, koliko hektarjev obdelovalne površine ima vsako posamezno gospodarstvo. Za obdelovalno površino se šteje tudi zemljišče, ki ga je posamezno gospodarstvo oddalo v polzakup ali v zakup.

Tako ugotovljena velikost obdelovalne površine v hektarjih je podlaga za določitev obvezne količine oddaje za vsako posamezno gospodarstvo. V to obdelovalno površino ne bodo krajevni ljudski odbori šteli pašnikov in travnikov. Vendar je treba šteti za obdelovalno površino tiste travnike, ki so bili do leta 1939 njive, ker je treba tudi take travnike obvezno posejati.

Prav tako se ne šteje v to obdelovalno površino zemljišče, posejano v industrijskim rastlinam (tobakom, sladkorno peso, lanom itd.) na podlagi pogodb z državnim gospodarstvom podjetjem, nato zemljišče, po-

sejano z zelenjavo na podlagi pogodbe z državno ustanovo ali odkupnim podjetjem, nato riževa polja in krompirjeve njive.

Minister za trgovino in preskrbo pa določijo tudi take kraje, kjer se za obdelovalno površino ne bodo šteli vinogradi, sadovnjaki ali vrtovi. Kateri so taki kraji, mora določiti minister za trgovino in preskrbo vsako spomlad.

12. člen. Ko ugotovi krajevni ljudski odbor obdelovalno površino za posamezna gospodarstva, mora določiti, koliko žita mora vsako gospodarstvo obvezno oddati.

Gospodarstva do 1 ha obdelovalne površine ne oddajo ničesar v državni žitni fond.

Gospodarstva od 1 do največ 3 ha obdelovalne površine morajo oddati največ 215 kg na ha, gospodarstva nad 3 ha do največ 5 ha morajo oddati največ 310 kg na ha, gospodarstva nad 5 do največ 8 ha največ 510 kg na ha, gospodarstva nad 8 do največ 10 ha največ 690 kg na hektar, gospodarstva nad 10 do največ 15 ha največ 930 kg na ha, gospodarstva nad 15 do največ 20 ha največ 1150 kg na ha, gospodarstva nad 20 ha pa največ 1300 kg na hektar.

Ker pa tudi v rodovitnih žitnih predelih ne daje vsak rajon enakega žetvenega donosa, bo minister za trgovino in preskrbo ljudske republike odredil natančno določeno količino obvezne oddaje na hektar za vsak rajon tako, da količina za posamezne gornje skupine gospodarstev ne more biti večja, nego je v prejšnjem odstavku določeno. (Za gospodarstvo od 1 do 3 ha ne more biti n. pr. količina večja kot 215 kg, kakor pa je manjša, recimo 200 ali 150, kakršen je pač rajon).

13. člen. Ker so gornje količine izračunane za gospodarstva s štirimi člani, bodo gospodarstva, ki imajo pet ali več članov, nimajo pa več kakor 5 ha obdelovalne površine, obdržala za vsakega člana še po 200 kg žita. Tista gospodarstva, ki imajo nad 5 ha obdelovalne površine, ne bodo obdržala teh 200 kg na člana niti tedaj, če imajo več kot 5 članov.

Za člane gospodarstva se štejejo tiste osebe, ki stalno žive v skupnem gospodinjstvu, pa naj bodo člani družine ali pa so stalno zaposleni v kmetiskem gospodarstvu.

14. člen. Ko ugotovi krajevni ljudski odbor, koliko kilogramov žita mora dati posamezno gospodarstvo, določijo, kolikšno količino posameznih vrst žita mora oddati (n. pr. koliko pšenice, koliko koruze itd.). Krajevni ljudski odbor bo to določil na podlagi lestvice, ki jo odredi minister za trgovino in preskrbo ljudske republike za posamezne rajone. Če pa je letina kakšnega žita slaba ali če se pojavijo izredne potrebe, določijo minister za trgovino in preskrbo ljudske republike, kakšne količine drugega žita bo treba oddati namesto tistega, ki je slabo obrodilo in v kakšnem razmerju.

15. člen. Če je v nekaterih krajih slaba letina za žito zaradi vremenskih nezdov (suša, toča, požar in podobno), lahko minister za trgovino in preskrbo FLRJ na predlog ministra za trgovino in preskrbo ljudske republike zniža za te kraje količine obvezne oddaje.

Na kakšen način se določijo količina obvezne oddaje v nerodovitnih žitnih predelih

16. člen. Ker se v nerodovitnih žitnih predelih določijo količina obvezne oddaje po skupnem donosu žetve za vsako gospodarstvo in po njegovih potrebah, bo krajevni ljudski odbor ustanovil posebne cenilne komisije, da bo mogoče v vsaki vasi odkupiti v načrtu določeno količino. Vsako tako komisijo bo vodil en član krajevne ljudske odbora.

Način delovanja teh komisij predpiše minister za trgovino in preskrbo ljudske republike in tudi to, kaj morajo upoštevati pri cenitvi in kakšen odlok bo izdal krajevni ljudski odbor. Minister za trgovino in preskrbo ljudske republike bo zlasti določil, kako se ugotova količina, ki morajo vsakega gospodarstvu ostati na prosto razpolaganje.

Dolžnosti odkupnih podjetij

17. člen. Odkupna podjetja morajo pravčasno organizirati prevzem žita od posameznih gospodarstev in prevzem prostih presežkov. Odkupna podjetja morajo takoj pri prevzemu žita izplačati prevzeto žito po določenih cenah.

Okrajni ljudski odbor določijo za območje vsakega krajevne ljudske odbora kraj, kjer se bo žito oddajalo odkupnim podjetjem. Do tega kraja morajo kmetje na svoje stroške pripeljati žito, nadaljnji prevoz pa gre na račun odkupnega podjetja.

Kazni za prekršitve

18. člen. Kdor prikriva žito, kdor ne posejati obdelovalne površine, uniči žito ali zagreši podobna dejanja sabotaže in spekulacije, bo kaznovan zaradi sabotaže ali spekulacije po zakonu. Za prekrške, ki niso kazniva dejanja, se izreče denarna kazen do 5000 din. Te prekrške kaznuje okrajni izvršilni odbor.

Končne določbe

19. člen. Natančnejše določbe o tem, kako se bo na podlagi te uredbe odkupovalo žito, bo izdalo ministrstvo za trgovino in preskrbo FLRJ.

Ministri za trgovino in preskrbo ljudskih republik bodo pred izdajo predpisov, za katere so pooblašteni, zaprosili za soglasnost ministra za trgovino in preskrbo FLRJ.

20. člen. Ta uredba začne veljati z dnem objave v uradnem listu FLRJ.

Beograd, 11. marca 1947.

Predsednik vlade FLRJ in minister za narodno obrambo maršal Jugoslavije Josip Broz-Tito.

Minister za trgovino in preskrbo FLRJ Zaim Sarac.

Izjava zveznega ministra za trgovino in preskrbo ob izdaji nove uredbe o odkupu žita

Beograd, 14. marca. Ob izdaji nove uredbe o odkupu žita je minister za trgovino in preskrbo FLRJ dr. Zaim Sarac na tiskovni konferenci v ministrstvu dal tole izjavo:

»Razvoj našega gospodarstva je prišel že v tak štadij, da lahko na črtno zajamemo skoraj vse izvore blaga, pa tudi kmetijske pridelke. Spominjamo se, da so v starji Jugoslaviji kmetijski pridelki, zlasti pa žito, prihajali na trg neredno in anarhično, kar je sploh značilno za kapitalistično gospodarstvo. Zato so ti pridelki najbolj podvrženi nihanju na trgu in posledica anarhičnega delovanja ponudbe in povpraševanja. V takih pogojih se praviloma razvija trgovina z žitom ob udeležbi spekulantskih elementov, kar pomeni dejanski kaos pri preskrbi in razdeljevanju. Naša država se zato ne more odreči svojih vlog regulatorja v preskrbi in razdeljevanju osnovnih proizvodov prehrane. Zato tudi ne more dati popolnega razmaha igri cen na trgu, ker bi to pomenilo, odpreti vrata spekulaciji, ki smo jo zelo uspešno zatrlj v korist vseh potrošnikov na deželi in po mestih.

Vlada FLRJ je izdala uredbo o odkupu žita v prizadevanju, da reši problem preskrbe s kruhom mestnega prebivalstva in tistega dela podeželskega prebivalstva, ki ne prideluje zadostnih količin žita. Na drugi strani pa je bil namen te uredbe odstranitev anarhije pri trgovanju z žitom in spekulacije s kruhom. S to uredbo je tudi odstranjena tista spekulantska »popolna svoboda« ponudbe in cen, ki prinaša na trg kaos. Na koncu koncev od takega stanja nimajo koristni ravno pridelovalci, ampak jo imajo samo nekateri posamezniki, katerih spekulativnim namenom ne ustrezajo urejene razmere na trgu, kakršne uvaja s svojo politiko odkupa naša ljudska oblast. Zato se tudi trudijo, da bi onemogočili to pravilno in pravično politiko. Prav zato je država določila enotne cene žitu za vso državo, kakor tudi za večino predmetov množične potrošnje. Na ta način je zagotovila realno mezdno in pripomogla k stabilnosti naše valute.

Ljudska oblast se še naprej trudi, kakor so to storili in delajo naši delovni ljudje v industrijskem sektorju, da organizirajo kmetijsko proizvodnjo in da poveča sredstva te proizvodnje, da bi na ta način omilila sedanjo zaostalost in razdejavanje. Tu je že precej storjenega. Dokaz za to so med drugim tudi zvezi in republikanski proračuni ter velikanski izdatki za te namene iz sklada za obnovo dežele. Delovni polet kmetijskih množic neprestano narašča in smo pre-

pričani, da se bo vse to na pozitiven način pokazalo tudi pri izvedbi setvenega načrta, s tem pa tudi pri povečanju pridelka. Vsem bo v korist, če se tudi najmanjša brazda obdelovalne zemlje dobro obdela in poseje. To je hkrati tudi v popolnem skladu z osebnimi koristmi vsakega pridelovalca, ki naj pridelati čim več žita, da bo lažje izpolnil svojo javno obveznost nasproti državi, da bo kar najbolj zadovoljil svoje potrebe v vsaki smeri in da bo končno imel čim večjo količino žita za prosto razpolaganje. Vsak uspeh v tej smeri krepi kupno moč pridelovalca; s tem pa nastane večja možnost za nabavo industrijskih izdelkov in za kritje ostalih njegovih potreb. Po zaslugi naše splošne gospodarske politike in prizadevanj delovnih ljudi v proizvodnji prihajajo nenehoma v promet v vedno večjih količinah industrijski izdelki, ki jih nato dobiva dežela. Prva je treba opozoriti, da se odkupne cene žita po osvoboditvi niso zniževale, medtem ko se je politika cen industrijskega blaga gibal v smeri stalnega zniževanja, kar je nakazal tovariš maršal ob svojem obisku v Kumrovcu 15. maja lanskega leta, ko je poudaril, da bomo cene industrijskih izdelkov tako znižali, da se bodo približale cenam kmetijskih proizvodov.

Ko se na ta način povezujejo dežela in mesto in se vedno bolj zadoščajo potrebe kmetijskih pridelovalcev žita in potrebe njihovih gospodarstev, rastejo tudi potrebe delovnega ljudstva v mestih in potrebe industrije po surovinah. Kolikor večja je torej proizvodnja v enem ali drugem sektorju, toliko večji je promet blaga med deželo in mestom. S tem se tudi utrjuje povezanost med mestom in vasjo. Pa tudi obratno: vsako zmanjšanje proizvodnje v enem ali drugem sektorju slabi to gospodarsko povezanost. Razvojni tempo našega gospodarstva nenehoma vpliva tudi na dvigovanje našega zaostalega in razdejanege podeželskega gospodarstva. Jasno je, da izmenjava blaga med deželo in mestom v obliki odkupa žita podpira razvoj in donosnost kmetijske proizvodnje, prav tako pa podpira tudi preskrbo prebivalstva. Ta uredba je torej nov ukrep v vrsti številnih ukrepov naše pravilne gospodarske politike, ki ima namen dvigniti ljudsko blagostanje z organiziranjem in izkoristitvijo vseh sil v gospodarstvu in vseh možnosti v državi. Uredba je nadaljevanje naše pravilne politike za dvig podeželja, ker mu nudi še več realnih možnosti in pobud za povečanje pridelovanja žita.

Pri nas je taka struktura tal, da

viš. Popolnoma pravilno je, če raste višina obvezne oddaje z velikostjo posestva. Zato ostane večjim posestvom nižji odstotek donosa za prosto razpolaganje. Kljub temu pa je absolutno vzeto presežek za prosto razpolaganje tem večji, čim večje je posestvo. Ker se uredba ožira ravno na vsa ta dejstva, je reven kmet oprščen vsake datjave. To velja za posestvo do 1 ha. Ker se količine obvezne oddaje vnaprej določijo, je pridelovalcu omogočena perspektiva, saj so mu prepuščene vse količine nad določeno normo za svobodno razpolaganje. Zato ima tudi interes, da čim več pridelata, da svoje zemljišče v celoti in kar najbolj intenzivno obdela.

Omenili smo, da so rodovitni žitni predeli zaradi razlik v žetvenem donosu razdeljeni na rajone in da raste višina obvezne oddaje sorazmerno z velikostjo posestva. Zato so v rodovitnih žitnih predelih kmetijska gospodarstva razvrščena po velikosti obdelovalne površine na 6 kategorij in je za vsako kategorijo določena najvišja norma obvezne oddaje žita na hektar. Pri tem se bo upošteval povprečen donos v območju enega rajona.

Norma ni določena samovoljno, ampak je metodika njenega izračunavanja postavljena na znanstveno podlago. Pri njenem določanju so bili uporabljeni podatki o povprečnem desetletnem donosu iz predvojnih dob, nato podatki o razvrstitvi gospodarstev po velikosti posestva, o gostoti prebivalstva v posameznem kraju, o potrebnih količinah semen, koliko glav živine je v vsakem kraju in kolikšen odstotek živine odpade na posamezno gospodarstvo; nato podatki o posejani površini in o planu setve za leto 1947, zlasti pa podatki o vseh teh elementih iz leta 1945 in 1946.

Nato so bili proučeni tudi vsi pogoji, ki bi lahko vplivali na drugačno pojavljanje teh elementov zaradi okupacije in vojnega razdejavanja. Tak sistem, da se vnaprej določijo višina obvezne oddaje, nam omogoča, da se v zvezi s planom setve lahko bolj zanesljivo določijo količine žita, s katerimi bo razpolagal naš žitni fond.

Količine skupne obvezne oddaje in torej tudi višino norme za vsak posamezni rajon je bilo lahko določiti po načrtu za preskrbo, to je po številu potrošnikov, ki jih država prevzame zaradi preskrbe z žitom, po količinah, ki jih rabijo industrija in drugi sektorji, in končno po količinah, ki so potrebne za zagotovitev določene zaloge. To pomeni: tak sistem nam je dal dovolj realne elemente za sestavo načrta za preskrbo z žitom in nam je omogočil, da napravimo realno osnovo za planiranje potreb žita v naši državi.

To dokazuje, da so v naši državi že nastali pogoji za to, da se načrtno zajejamo tudi viri tako široke proizvodnje, kakor je naše razkosano kmetijstvo, in da se načrt odkupa žita vključuje v obširni državni gospodarski plan.

Treba pa je tudi preprečiti, da ne bi bili pridelovalci ogroženi od brezvestnih spekulantskih posameznikov pri prodaji prostih presežkov žita in

omogočiti, da se naš žitni fond poveča tudi s temi količinami. Zato bodo tudi državna in zadružna odkupna podjetja nastopala kot kupec po spoznavnih cenah za tiste presežke, ki jih bodo hoteli pridelovalci prodati. Še več, ta podjetja bodo pooblaščenca za izplačevanje predjurno pridelovalcem pri sklepanju kupnih pogodb za njihove proste presežke.

V prejšnji uredbi o odkupu je bilo obračunavanje dejanskega donosa in za oddajo določenih obveznih količin pri posameznih gospodarstvih precej težavno. Organi, ki so izvajali odkup, so namreč preiskovali tudi osebnostne potrebe pridelovalca in ugotavljali, koliko rabi krme za živino in koliko semena ter so na ta način določili višino obvezne oddaje. Z novim načinom po tej uredbi pa kmet ne bo prizadet tam, kjer je občutljiv, da bi mu namreč država predpisovala tudi njegove zasebne potrebe. Krajevni ljudski odbor bo zbral potrebne podatke in bo se pred zaključkom splošnošne setve sporočil vsakemu pridelovalcu, koliko žita mora obvezno oddati državi. Na ta način bo pridelovalec brez kakršnega koli vmešavanja oblasti lahko prosto razpolagal z vsem presežkom. Lahko ga torej uporabljal za kritje svojih potreb ali pa prodal na trgu.

Uredba je po svoji obliki novost v tehnični izdajanja pravnih predpisov. Da bi bila kar najbolj pristopna vsem delovnim množicam, zlasti pa kmetu, je pisana kar najbolj po ljudno. V praksi se bodo pojavili razni primeri pri uporabi in izvajanju te uredbe. Da bi se lahko vedno vedelo, kakšne so pravice in obveznosti in da se bodo te pravice in obveznosti, pravilno tolačile in uporabljale, je uredba napisana obširno v namenu, da obdela vse te pravice in obveznosti. Od kupovanja je obširna stvar. Zato mora pri izvajanju odkupa sodelovati vse ljudstvo. S sodelovanjem širokih ljudskih množic pri izvajanju te uredbe se bo dalo kontrolirati pravilno izvajanje določb te uredbe.

Na drugi strani pa si mora biti vsak na jasnem o svojih obveznostih. Te obveznosti je treba prekontrolirati in mora o njih razpravljati vse ljudstvo. Zato določa uredba, da se mora ljudstvo seznaniti z odkupnim planom v svojem kraju, prav tako pa tudi s posameznimi obveznostmi vsakega gospodarstva, zaradi česar se o tem razpravlja na zborih volivcev.

Letos je vlada izdala uredbo mnogo prej kakor druga leta. Prav zaradi tega in zaradi izkušenj iz preteklih let je dana možnost, da se priprave za odkup izvedejo pravilne in popolne ter pravčasno; s tem pa je zagotovljeno, da bo tudi odkup izveden pravilneje in pravčasno.

Ker verujemo v čvrsto rodoljublje naših kmečkih množic, smo prepričani, da bodo z vsem srcem in tudi zaradi lastnih koristi pomagali ljudski oblasti pri njenem prizadevanju, da oskrbi s kruhom prebivalstvo, ki samo ne prideluje žita, in da bodo z izpolnitvijo svojih obveznosti iz te uredbe zopet dokazale, da bojejo pripravi h krepitvi vzajemne pomoči med deželo in mestom.

April - „Mesec tehnike“

Lahko bi rekli, da je tehnika človestvu to, kar je bromcu palica - pomaga mu, da gre po svoji poti naprej. Brez tehnike ne bi bilo napredka. Neprecenljivo so koristi, ki jih dan za dnem prinaša tehnika človestvu. Ves naš petletni plan sloni na tehniki. Da bi postala tehnika čim bolj dojemljiva vsem našim delovnim ljudem, da bi mogli pogledati v skrivnosti premožnih tehničnih delavnic širom naše domovine in drugod, da bi spoznali neprecenljivo vrednost stroja, ki dela namesto stoterih rok, se je med inženirji in tehničarji, združenimi v svojem strokovnem društvu, porodila zamisel, naj bi vsaj en mesec v letu posvetili tehniki. Ta mesec naj bi bil april, ki pomeni začetek gradbene sezone.

V tem mesecu naj bi tehniki in inženirji s predavanji, članki in, kjer je to mogoče, z razstavami in s filmom seznanjali našo javnost s tehničnimi pridobitvami v preteklosti, sedanjosti in bodočnosti. V »Mesecu tehnike« naj bi vsak, tudi najbolj priprost človek izvedel, kako dobiva vse te različne predmete, ki jih v vsakdanjem življenju rabi in potrebuje. Inženirji in tehniki so že pri-

javili svoje članke in predavanja. V njih bodo govorili o elektrifikaciji, o pomenu tiste energije, ki je iz temeljev izpremenila način človekovega življenja; govorili bodo o pomenu tehnike v vseh industrijah, pa tudi v kmetijstvu in gozdarstvu.

»Mesec tehnike« bo važen zlasti za našo mladino, ki ji bo pokazal pota v različne, danes najbolj potrebne poklice in ji te poklice prikazal v pravi luči. Hkrati pa bo šolska mladina v člankih in predavanjih našla mnogo poučnega, kar je spričlo splošnega pomanjkanja učnih knjig še posebno važno. Ker bodo v glavnem vsi članki in predavanja po končanem »Mesecu tehnike« izšli v brošurah, bodo te brošure pripravni priročniki zlasti učencem tehničnih šol.

»Mesec tehnike« naj postane vsakoletna manifestacija napredka, izboljšanja življenjskih pogojev najširših delovnih množic, kar je mogoče je z vedno novimi in novimi tehničnimi pridobitvami. V letih našega planskega gospodarstva naj bo »Mesec tehnike« manifestacija volje do dela, do usvarjanja, do novih in novih naporov za našo gospodarsko neodvisnost in za boljšo bodočnost.

Načrtno razdeljevanje svinjskega usnja in cepljenca

Minister za trgovino in preskrbo je na podlagi uredbe o načrtnem porazdeljevanju in potrošnji blaga izdal odredbo, po kateri se stavi pod načrtno razdeljevanje: svinjsko usnje, jermenci za šivanje, cepljenec (spalti), kozje usnje do treh kvadratnih čevljev, izdelanov za rokavice, in glavina (čelina). Industrijska podjetja, ki imajo to blago v skladiščih, morajo svoje zalogo prijaviti v 15 dneh (do 26. t. m.) v zveznemu ministrstvu za industrijo. S to odredbo se razveljavljajo odredba z dne 1. junija 1946, kolikor se nanaša na izročitev navedenega usnja v proso prodajo.

Za vzojo knjigovodskega kadra

V okoliščinah je zelo občuti pomanjkanje dobrih administrativnih moči, prvdsem knjigovodij. Okrajna načrtna komisija je že razmišljala, kako bi to urečila. Končno ji je uspelo, da je iz najboljših knjigovodij v okraju dobila instruktore in

organizirala v Logatcu in Cerknici knjigovodske tečaje.

Ker ni bilo mogoče, da bi bili tečaj vsak dan, ker so vsi tečajniki zaposleni, so predavanja vsako soboto ves dan in v nedeljah dopoldne. Zanimanje za te tečaje je veliko, saj se tečaja v Logatcu redno udeležuje 35 tečajnikov, v Cerknici pa je k prvemu predavanju prišlo 40 tečajnikov, k drugemu 70, k tretjemu predavanju pa 120 tečajnikov. Morali so napraviti dve skupini, za začetnike in za tiste, ki snov že dobro obvladajo.

Zaradi velike udeležbe pri teh tečajih bi bilo prav, če bi se tečajniki seznanili tudi s socialno zakonodajo, s sindikalnimi zadevami in tudi z vsem, kar je v zvezi z novim planskim gospodarstvom, tako da bo vsak tečajnik, ki bo po treh mesecih zapustil tečaj, dobro razgledan, ne samo v knjigovodstvu, ampak tudi v vsem, kar je važno za vsakogar, ki dela za izvedbo naše gospodarske politike.

L. P.

ŠIRITE TISK OF!

Povežimo vzgojo mladine in ljudskih množic z našo družbeno stvarnostjo!

V času, ko stopa naša država k izvedbi prvega petletnega gospodarskega načrta, k industrializaciji in elektrifikaciji države, morajo pedagoški delavci vseh naših šol, vzgojnih zavodov in vsa ljudska prosveta opraviti zelo važno nalogo. Naši pedagoški delavci morajo namreč za izvedbo načrta vzgojiti ne samo kadra strokovnjakov, ampak morajo pri vsej vzgoji in pouku na šoli zasledovati najvažnejši smoter, kako vzgajati mladino, da bo pripravljena irtvovati vse svoje sile pri graditvi naše novega gospodarskega in družbenega reda. Isti smoter kakor ga mora imeti vzgoja v šoli, mora imeti tudi ljudska prosveta pri vzgoji širokih ljudskih množic.

Kako bodo naše šole in ljudska prosveta izvrševale osnovno nalogo, da bodo dosegle svoj vzgojni smoter? Jasno je, da bodo šole ta vzgojni smoter v različnih krajih dosegale na različne načine. Na drugačen način bodo k temu smotru vzgajale šole in ljudska prosveta v industrijskih krajih, drugače v premožnostnih revirjih, drugače zopet v kmečkih predelih.

Da bi ugotovili, kako se vzgojne ustanove, šole in ljudska prosveta vključujejo v izvedbo gospodarskega plana prav pri vzgoji in pouku samem, je v dnehu od 19. do 21. februarja šolski oddelek pri ministrstvu za prosveto izvršil inspekcijo predšolskih vzgojnih ustanov, vseh šol in ljudsko-prosvetnega dela na Jesenicah in v krajih, ki po svoji socialni strukturi neposredno gravitirajo k industrijskemu območju Jesenic.

Inspekcija je ugotovila, da vzgojne ustanove in ljudska prosveta na Jesenicah še ne dajejo mladini in ljudskim množicam tistega življenja, ki diha v industrijskem področju. Vzrok temu je delno odmaknjenost šole od stvarnega življenja, nepovezanost pedagoških delavcev z množičnimi organizacijami, zlasti s sindikati, in dejstvo, da prosvetni odsek pri OIO, kakor tudi MLO Jesenice še ne čutila velike odgovornosti, ki jo imata s pedagoškimi delavci vred pri vzgoji mladine in ljudskih množic. Prav tu manjka pravih medsebojnih stikov. Prav nič ne zadostuje, če skuša prosvetni odsek doseči povezanost z gimnazijo na administrativnem način s tem, da dobiva sejne zapisnike, predmetnik in urnik na vpogled. Ni dovolj, da se prosvetni odsek in MLO zanimata samo za gospodarsko stran šol, ni pa za vsebino vzgoje v šolah in v ljudski prosveti.

Okrajni in mestni odbor LMS ne dajeja mladinskim organizacijam pomoči za zboljšanje šolske produkcije — za zboljšanje dela v šoli. Navedena foruma ne dajeja mladinski organizaciji v šolah idejne zavesti — stremjenja za doseg boljših uspehov; ne kažeja gospodarskih problemov industrijskega področja, da bi mladina mogla spoznati važnost učenja in znanja za življenje v novi družbi.

Se bolj svojo pot hodi na Jesenicah ljudska prosveta. Okrajni izobraževalni svet se zaveda važnosti vzgoje ljudskih množic; ve, da mora samo z izbranimi, sodobnimi prireditvami in predavanji mobilizirati ljudske

množice v zavestno izvajanje gospodarskega načrta, toda brez vsakega sodelovanja množičnih organizacij — samo z nekaj letaki — ne more ljudska univerza na Jesenicah zainteresirati širokih ljudskih množic za važna gospodarska predavanja prav s področja industrializacije in elektrifikacije. Prav tako ne more jeseniško gledališče postati vzgojni faktor ljudstva, ker živi daleč od naše življenjske stvarnosti, povsem samo zase in skuša gojiti umetnost zaradi umetnosti samo v ozkem krogu tistih, ki se udeležujejo pri gledališču; povsem neiskren odnos do problematike jeseniškega ljudstva pa kaže gledališče ravno z uprizorjanjem nesodobnih del, kakršno je n. pr. »Lumpacij vga-bund«.

Ker ljudski odbor in množične organizacije na Jesenicah ne čutijo žive problematike svojega kraja — kaj bomo ustvarjali z gospodarskim načrtom in koliko bodo v ta načrt vključene ravno Jesenice kot industrijsko središče — je povsem razumljivo, da ljudski odbor in sindikati še sedaj niso čutili potrebe po ustanavljanju otroških dnevnih zavetišč na Jesenicah. Misliše so, da zadostajo otroški vrtec. Niso namreč vedeli, kako velika bo potreba po novih delovnih silah pri izvajanju načrta in da bo ta delovna sila prihajala tudi iz vrst žena. Te žene se bodo mogle popolnoma posvetiti delu v proizvodnji samo v tem primeru, če bodo njihovi otroci dobro vzgojevani in oskrbovani v dnevnih zavetiščih.

Pedagoški delavci jeseniških šol kažejo dosti volje in pripravljenosti vključiti svoje vzgojno delo pri pouku in gospodarski načrt, vendar so bili doslej preveč odmaknjeni od industrijskega življenja Jesenic. Le v nekaj primerih je mogla inspekcija ugotoviti, da le posamezni vzgojitelji poznajo važnost industrije, da poznajo perspektivo gospodarskega načrta, da je namreč samo izvajanje načrta pogoj za zboljšanje ekonomskega in kulturnega življenja ljudskih množic. Ti vzgojitelji znajo mobilizirati mladino za velike bodoče naloge, ker jih sami dobro poznajo.

Tako je na primer učiteljica na Koroski Beli začela seznanjati učence z delovno stvarnostjo sedanosti iz najbližjega, iz tistega, kar lahko vsak dan vidi, in jih sedaj postopno vodi vse širje, tako da bodo otroci dobro spoznali pomen svojega okraja za slovensko in jugoslovansko gospodarstvo, da bodo razumeli, kaj pomenijo trdni gospodarski temelji za državo, ki hoče obdržati svoje drago plačano politično neodvisnost. Omenjena šola je na najboljši poti, da postane vzoren primer z življenjem tesno povezan slovenske osnovne šole. V Hrušici pa je primer šole, kakor si jih tudi želimo oziroma kakršne moramo prejeti ali sledi imeti po vseh naših naseljih. Dobiti moramo šole, ki ne živijo samo svojega šolskega življenja brez stikov z ljudskim odborom, kjer ljudski odbor pravilno razume njen pomen in ve, da mora tako zmogočno kakor moralno podpirati šolo in učiteljevo, in kjer učiteljevo ne hodi mimo predstavnikov ljudske oblasti in ne dela brez njih, ampak

se zaveda, da je za svojo šolo najprej odgovorno njim kot najbližjim zastopnikom tiste delovne množice, za katere koristi in prosveto so pedagoški delavci po svoji usposobljenosti dolžni delati. Nasprotno pa je inspekcija na Jesenicah odkrila otroško vrtnarico, ki zna sto stvari, pri kateri otroci izdelujejo zabavne in lepe igračke, ki pa pred svojimi tovarišicami ljubosumno čuva svoje znanje. Tak egoistični individualizem spada vse drugam, samo ne v našo državo in naš čas. Vsi, kar nas je in kjer koli smo, moramo svoje znanje, zlasti če je takšno, da ga ima le malokdo, nuditi čim širšemu krogu.

V splošnem pa pouk in vzgojno delo po jeseniških šolah še ne kaže tiste značilnosti, ki bi jo morala dati šola industrijskega področja, vendar to ni znak nasprotovanja pedagoških delavcev, ampak bolj posledica nerodnosti. Pedagoški delavci zaradi odmaknjenosti od življenja ne čutijo gospodarskih problemov kraja; ne razpravljajo o teh problemih skupno in jih zato ne vnašajo v pouk. Sicer študirajo iz zavesti, da so ideološke prevzgoje potrebni, ne vidijo pa življenja okoli sebe, življenja, ki bi jih vsak dan utrjevalo v današnji stvarnosti in bi jim dajalo perspektive velike bodočnosti.

Takšne pomanjkljivosti se ne opazijo samo v jeseniških osnovnih šolah in gimnazijah, ampak prav tako v strokovno nadaljevalni in v industrijski šoli, kar je bolj graje vredno, kajti prav v teh šolah se vzgaja mladina, ki se neposredno udeležuje v proizvodnji in že uresničuje gospodarski načrt. Prav v teh šolah bi morala temeljiti vsi pouk in vsa vzgoja na živi stvarnosti jeseniške industrije.

O zaključku inspekcije šol in vzgojnih ustanov jeseniškega področja je bila na pobudo okrajnega odbora OF sklicana konferenca pedagoških delavcev, zastopnikov množičnih organizacij in ljudske oblasti. Na tej konferenci je bilo prikazano, kakšen pomen in namen imajo predšolske vzgojne ustanove v industrijskem kraju, na kak način naj se naše šole vključijo v izvedbo gospodarskega načrta in kako mora ljudska prosveta pri vsem svojem delu mobilizirati in vzgajati široke ljudske množice za njegovo izvedbo.

Pedagoški delavci in zastopniki množičnih organizacij so med razpravo kritično ugotovili dosedanje pomanjkljivosti pri vzgojnem delu. Sklepnili so, da bodo s študijem govorov naših državnikov, s študijem gospodarske problematike Jesenic, s študijem državnega načrta in v tesnem sodelovanju z množičnimi organizacijami, zlasti s sindikati, skušali čim uspešneje izvrševati svojo vzgojno nalogo.

Ko bodo pedagoški delavci dobili pravo sliko veličine naporov delovnega ljudstva in veličine naporov v izgradnji nove družbe, bodo v šoli in v ljudski prosveti izvrševali svojo osnovno nalogo, ki je in mora biti vzgoja mladine in ljudskih množic v zavestno državljane, v zavestne graditelje socializma. Janez Konec.

Poročilo uprav Socialnega fonda OF za mesec januar 1947

Na podlagi člena VIII Statuta »Socialnega fonda OF« in čl. 14. Posojnika o poslovanju uprave »Socialnega fonda OF«, objavlja uprava Socialnega fonda OF pri IOOF, izpolnjujoč načelo javnosti, za mesec januar 1947 nastopno poročilo:

ZBIRKA »A«

Okraj	Število članov upravnih odborov	Št. zbirke prebivalstva »A«	V jan. 1947 vplačani zbirski zneski »A«
Ljublj. mesto	80	23.8	311.573.—
Celje mesto	20	23.36	44.878.—
Jesenice	56	22.—	80.905.—
Maribor mesto	7	18.54	102.446.—
Rakek	33	16.77	20.050.—
Trbovlje	20	16.07	86.645.50
Ljubljana okol.	76	10.16	39.417.—
Kamnik	26	9.56	26.973.—
Prevalje	34	9.13	40.988.50
Murska Sobota	21	8.6	25.320.—
Maribor okolica	42	7.87	51.014.—
Škofja Loka	34	7.21	18.240.—
Mozirje	19	7.—	19.644.—
Grosuplje	30	4.28	18.500.—
Celje okolica	35	4.14	25.621.—
Radgona	24	3.73	12.525.—
Ptuj	24	3.08	11.695.—
Novo mesto	20	3.—	13.131.—
Konjice	11	2.91	9.660.—
Šmarje	16	2.64	9.301.—
Krško	12	2.6	13.543.—
Črnomelj	13	2.04	6.559.—
Slov. Bistrica	14	1.97	8.500.—
Ljutomer	21	1.41	6.195.—
Trebnje	9	1.26	1.783.—
Kočevo	8	—	72.957.—
Lendava	8	—	4.798.—
LRS v jan. 1947	—	—	1.085.412.—
LRS v dec. 1946	717	—	7.811.076.032.75

Pregled prispevkov posameznih uprav SFOF po okrajih

Vse okrajne uprave Socialnega fonda so v januarju zbrale za zbirko A 1.085.412 din, za zbirko C 86.724 din. Od tega so zadržale krajevne uprave din 234.501.70, okrajne uprave din 441.154.90, glavna uprava pa je prejela din 496.479.40.

Kakor smo v decembrskem poročilu in pregledu višine nabranih sredstev mogli ugotoviti, da število krajevnih USFOF raste, prav tako moremo tudi za mesec januar 1947 ugotoviti nadaljnji rast krajevnih USFOF. Točnega števila rednih podpornikov SFOF v mesecu januarju ne moremo podati, vendar je tudi število podpornikov — manjkajo podatki okrajev: Kranj, Dol. Lendava, Kočevo — večje od decembrskega.

V mesecu januarju se je zbirko »A« nabralo za din 9409.25 več, kot v decembru 1946, kar znaša približno 0.88 % več.

Iz gornje tabele moremo ugotoviti sledeče:

1. Po številu zbirkega prebivalstva v SFOF se vedno prednjači Ljubljana mesto s 23,80%. Da ni okraj Celje mesto padlo v januarju za 1,07% za jetnega prebivalstva v SFOF, bi Celje mesto zasedlo prvo mesto. Okraj Maribor mesto je dvignil % zbirkega prebivalstva za 4,81%, okraj Murska Sobota pa za 4,22%. V omenjenih okrajih so množične organizacije OF s svojo aktivno soudeležbo pri zbiranju prispevkov pripomogle k dvigu števila podpornikov.

Najslabša sta še vedno okraj Ljutomer in Trebnje, kjer je število rednih podpornikov še vedno povprečno 1,33%. Močno je padel % zbirkega prebivalstva v okraj Rakek, dasiravno je vplačani znesek narasel za 2175 din. Število rednih podpornikov SFOF je torej v tem okraju padlo, dvignil se je le povprečni redni mesečni prispevek.

2. Najvišji prirastek vplačanih zneskov je dal okraj Maribor mesto, ki je zbral 19.152 din več kot v decembru 1946. Sledita okraj Murska Sobota z 12.680 din več in okraj Ljubljana okolica z 10.692 din več kot v decembru 1946.

3. Radi slabšega delovanja okrajne USFOF in brezbrzičnosti aktivna OF v okraju, je okraj Kranj padel za din 46.959.50 od decembrskih vplačanih zneskov. Isto velja za okraj Celje okolica, ki je padel za 17.974 din in okraj Ptuj, ki je padel za 5839 din.

4. Prispevek na enega podpornika SFOF v LR Sloveniji znaša približno 11.91 din. Pohvalno moramo omeniti podpornike SFOF v okraju Ljutomer, ki so prispevali povprečno 16,21 din in s tem dosegli v tekmovanju za zvišanje svojih rednih mesečnih prispevkov prvo mesto. Grajati pa moramo okrajno USFOF, okrajni aktiv OF in vse množične organizacije OF okraja Ljutomer, ker niso znali krog pripadnikov SFOF razširiti in pridobiti čimveč rednih mesečnih podpornikov. Okraj Ljutomer s 27.000 prebivalci ima le 382 rednih podpornikov SFOF in še to število je od decembra padlo za 0,67%. To se pravi; v SFOF prispeva le majhen krog pripadnikov in ti s precejšnjimi mesečnimi prispevki, dočim stoji več kot 98 % prebivalstva ob strani in ni vključen s svojimi rednimi mesečnimi prispevki v SFOF, ne zavedajoč se velikih nalog, ki nam jih nalaga reševanje socialno-skrbstenh vprašanj. Isto velja za okraje Grosuplje, Črnomelj in Slov. Bistrico.

Naloga krajevnih in okrajnih USFOF, pripadnikov OF in vseh množičnih organizacij OF je, še nadalje pridobivanje čimveč rednih mesečnih podpornikov SFOF, preprečevanje osebna agitacija na terenu, da posamezni podporniki zvišajo svoje redne mesečne prispevke. Na množičnih sestankih je treba ljudstvu prikazovati, da se prispevki SFOF rešujejo težke naloge socialnega skrbstva. S tem se ljudski oblasti omogoči, da vložijo čimveč sredstev v proizvodnjo in v izvedbo petletnega gospodarskega načrta.

2. okraj LJUBLJANA MESTO

4. Bajda Marija, Ljubljana, dan
Pred škofoj 16, upravi SFOF v Ljubljani (teren Mestni trg) za stare uboge in terenske sirote . . . 10.000

5. Teren Mestni trg Ljubljana, CO Center za socialne namene . . . 700

6. Sind. podruž. na sodišču, v počastitev spomina tov. Barice Janša, CO Tabor, Ljubljana . . . 1.400

7. Kastelec Marija, Sneberje 71, darovala svojo nagrado za udarniško delo na terenu USFOF v četrti Polje . . . 400

8. Žitnik Ivan, Polje, ob priliki kazenskega prestopka, za socialne namene četrti Polje . . . 50

9. Dr. Miron Bleiweis, Ljubljana, ob priliki razpustitve bivšega terena odvetnikov in notarjev, mestni USFOF Ljubljana . . . 880

10. F. D. Jože Gregorič, mestni USFOF Ljubljana, v socialne namene . . . 572

11. Bolnica za duševne bolezni Studenec, mestni USFOF Ljubljana, za socialne namene . . . 2.102

12. Pokopališka Uprava pri MLO, mestni USFOF Ljubljana . . . 200

13. Brane Tuma, tajnik MLO Ljubljana, mestni USFOF Ljubljana . . . 200

Ljubljana mesto skupno 16.604

3. Okraj ŠMARJE PRI JEJSAH:

14. Družina Božičnik iz Buč, ob priliki 40 letnice poroke okrajni USFOF Šmarje, za socialne potrebe okraja . . . 550

15. Napačno prodajna zadruga Šmarje pri Jelšah, okrajni USFOF Šmarje . . . 10.000

16. Matični urad OKLO Šmarje pri Jelšah, zbrano ob priliki porok, daroval okrajni USFOF Šmarje za socialne potrebe okraja . . . 326

17. Družina Zaliba, Šmarje pri Jelšah, kot zbirko pri priliki zbrane vsote za vno ob priliki večerje v okrajni menzi, okrajni USFOF Šmarje za socialne potrebe okraja . . . 60

Okraj Šmarje pri Jelšah skupno 10.936

4. Okraj MARIBOR MESTO:

18. KOZ uslužbencev pravosodnih ustanov v Mariboru, za socialne potrebe mesta Maribor . . . 1.000

19. Sindikalna podruž. Novak & CO v Mariboru, darovala mestni USFOF Maribor mesto . . . 7.600

Okraj Maribor mesto skupno 8.600

5. Okraj PREVALJE:

20. Rojnik Karč, Prevalje, odstopil prejeto rejnino za bosanske otroke okrajni USFOF Prevalje za socialne potrebe okraja . . . 450

21. Britovšek Anton, Prevalje, odstopil prejeto rejnino za bosanske otroke okrajni USFOF Prevalje . . . 900

22. Rojnik Ivan, Prevalje, odstopil prejeto rejnino za bosanske otroke okrajni USFOF Prevalje . . . 900

23. Dr. Jože Pločj, Prevalje, odstopil prejeto rejnino za bosanske otroke okrajni USFOF Prevalje . . . 450

24. Rozman Vinko iz Slovenjgradca, odstopil prejeto rejnino za bosanske otroke okrajni USFOF Prevalje . . . 450

25. Gruden Rajko, Prevalje, odstopil prejeto rejnino za bosanske otroke okrajni USFOF Prevalje . . . 450

26. Britovšek Lovro, Prevalje, odstopil prejeto rejnino za bosanske otroke okrajni USFOF Prevalje . . . 450

Okraj Prevalje skupno 4.050

6. Okraj TRBOVLJE

27. Matični urad okrajnega LO Trbovlje, zbral ob priliki porok, prostovoljnih prispevkov ob porokah, daroval okrajni USFOF Trbovlje . . . 3.310

Okraj Trbovlje skupno 3.310

7. Okraj LJUBLJANA OKOLICA:

28. Krajevna USFOF Dol pri Ljubljani, zbrala za socialne potrebe svojega kraja . . . 650

29. Krajevna USFOF Berčevce, zbrala za socialne potrebe svojega kraja . . . 350

30. Krajevna USFOF Borovnica, zbrala za socialne potrebe svojega kraja . . . 350

31. Krajevna USFOF Podpeč, zbrala za socialne potrebe svojega kraja . . . 1.000

Okraj Ljubljana okolica skupno 2.350

8. Okraj RADGONA:

32. Matični urad OKLO Radgona, zbral ob priliki porok in daroval okrajni USFOF Radgona za socialne potrebe okraja . . . 1.408

Okraj Radgona skupno 1.408

9. Okraj CELJE OKOLICA:

33. Matični urad OKLO Celje okolica, zbral ob priliki porok, ter daroval okrajni USFOF Celje okolica za socialne potrebe okraja . . . 7.430

Okraj Celje okolica skupno 7.430

10. Okraj CELJE MESTO

34. Sindikalna podruž. pri javnem tožilstvu za Celjsko okrajno, darovala okrajni USFOF Celje mesto . . . 1.036

35. Okrajni odbor AFZ, Celje mesto, zbral in daroval okrajni USFOF, za potrebe okraja . . . 2.200

Okraj Celje mesto skupno 3.336

11. Okraj MURSKA SOBOTA:

36. Vadjnal Branko iz Murske Sobotne, nabral na poroki svoje svakinje za socialne potrebe mesta Murska Sobota . . . 400

37. Neimenovani iz Murske Sobotne, zbral za okrajno USFOF Murska Sobota . . . 200

Okraj Murska Sobota 600

Skupno zbirka »C« 86.724 din

PATRONATI

V mesecu januarju 1947 so bili poslani naslednji prispevki za patronate:

Okraj Maribor mesto . . .	92.999.50
Okraj Ljubljana mesto . . .	43.384.—
Okraj Trbovlje . . .	19.500.—
Okraj Ljubljana okolica . . .	15.000.—
Okraj Novo mesto . . .	12.000.—
Okraj Mozirje . . .	11.958.—
Okraj Kočevo . . .	10.000.—
Okraj Maribor okolica . . .	10.000.—
Okraj Krško . . .	8.560.—
Okraj Slovenske Konjice . . .	6.000.—
Okraj Slovenska Bistrica . . .	6.000.—
Okraj Celje okolica . . .	5.700.—
Okraj Črnomelj . . .	5.000.—
Okraj Lendava . . .	3.500.—
Okraj Gornja Radgona . . .	2.500.—
Okraj Murska Sobota . . .	1.800.—
Okraj Škofja Loka . . .	1.040.—
Okraj Jesenice . . .	650.—
Okraj Šmarje pri Jelšah . . .	393.—
Skupno 255.988.50	

Ljubljana 14. marca 1947.
Uprava Socialnega fonda OF pri IOOF

Pogozdovanje je pogoj za boljše gospodarske razmere na Krasu

O pogozdovanju Krasa so že pisali v mnogih jezikih. Kljub temu je Kras še vedno siv in pust. Kaj je vzrok, da se pogozdovanje Krasa ni premaknilo preko poskusov? Predvsem moramo upoštevati, da so bila prva dela poskusna in niso imela tisle širine, ki je potrebna za večji uspeh. Poleg tega je bilo vprašanje Krasa razumljivo le strokovnjakom in pa majhnemu delu naprednega ljudstva. Večina ni mogla razumeti, zakaj bi bilo pogozdovanje nujno potrebno in zakaj se izplača pogozdovati pašnik z drevjem, ki bo dalo šele čez pol stoletja nekaj koristi. Ni vedela namreč, da gozd vpliva na krajevno podnebje in ustvarja pogoje za življenje drugih kultur. Razen tega je Kras v zadnjih desetletjih doživel velike krize, ki so bile posledice vojne in težkega gospodarskega stanja ljudstva, posebno pod fašistično vladavino. Pogozdovanje Krasa je v dobi fašistične Italije skoraj popolnoma zastalo.

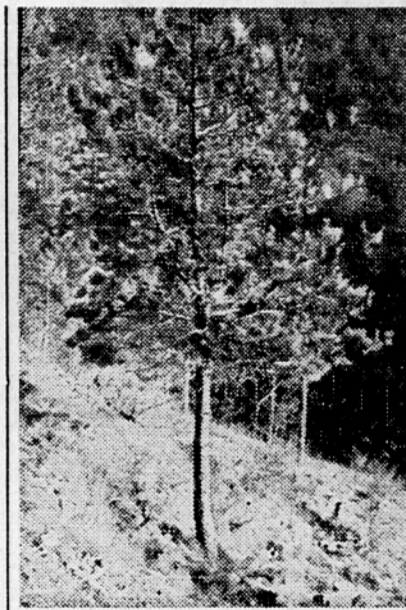
Prejtnje protiljudske oblasti niso upoševale, da mora pri pogozdovanju predvsem sodelovati ljudstvo. Kajti uspeh je odvisen v prvi vrsti od njegovega razumevanja in splošnega prepričanja, da je boljše gospodarsko stanje Krasa odvisno tudi od gozdov. Te gozdove lahko vzgojijo le najširše množice kraškega ljudstva, ki gozd ceni in varujejo. Nedvomno danes v dobi ljudske oblasti to ne bo več težavo.

Napačno je misliti, da je kateri koli način izboljšanja tal sploh možen, če ne rešimo vprašanja suše, vetra in humusa. To vprašanje lahko reši le gozd. Kraška zemlja je prav zaradi pomanjkanja gozda tako izprana in suha in ne nudi pogojev za življenje bolj intenzivnim kulturam. Prav tako je zgrešeno misliti, da je boljše imeti slab pašnik kakor pa gozdni nasad, ker ne smemo računati samo s sedanostjo, temveč tudi z bodočnostjo. Kdor se na Krasu še danes tega ne zaveda, ta ne zna brati, kar mu kraško kamenje jasno dopoveduje. Da so bili za Krasu nekdanj gozdovi, imamo celo vrsto dokazov. V 16. stoletju se je začelo uničevanje gozdov v korist pašnikov. Kraško gospodarstvo je začelo propadati. Ravnovesje, ki ga je vzdrževal gozd, je bilo ojmajno. Tako se je moralo pričeti tudi prupadanje pašnikov in ostalih kultur.

Vprašanje pogozdovanja Krasa se

je pojavilo šele sredi prejšnjega stoletja. Strokovnjaki so se zavedali, da zadeva ni tako lahko in preprosta, ker so talne in podnebne razmere zaradi opustošenja narave postale zelo težke. Prvim neuspešnim poskusom so sledili drugi uspešnejši in konec 19. stoletja so ugotovili, da je presajanje dvehletnih sadik črnega bora iz drevesnice najuspešnejši način pogozdovanja Krasa. Črni bor ima pred drugimi vrstami te prednosti, da je odporen proti suši in vetru, da je zelo skromen in ustvarja obilo humusa.

Seveda bi bilo nesmiselno saditi črni bor tam, kjer uspevajo boljše drevesne vrste. Odločilne bodo krajevne razmere, ki bodo tudi pokazale, kje je boljše pogozdovanje s setvijo, a kje s saditvijo. Gotovo je, kakor je praksa že dokazala, da se s posajanjem semena drugih drevesnih vrst v star borov sestoji lahko vzgoji jelkovi ali smrekovi gozd tam, kjer je pred petdesetimi leti bila še pušava.

tudi porušene zidove, ki so bili nekdanj zgrajeni za zaščito in preprečenje požarov ter za njihovo izolacijo. S pravilno organizacijo lahko omejimo škodo, še preden je postala obsežna.

Kraški nasadi imajo še enega nasprotnika: borovega sprevodnega preleca. Na Krasu ga ljudje dobro poznajo. Ob hudem napadu vidimo na posameznih drevesih po 20 do 50 goseničnih gnezd. Prelečev napad se v nekaj letih stopnjuje in razvije do viška, potem pa zopet popusti. Borov preleč je vsekakor škodljiv, ker ob močnem napadu poje boru vse iglice. Navadno pa ni tako usoden, da bi povzročil smrt drevesa. Zdrav bor požene nove iglice, čeprav jih je do pomlad v celoti izgubil. Seveda mu ta izguba ne prija, ker ga oslabi in postane tako manj odporen proti napadom drugih zajedalcev in boleznih, ki so boru lahko usodne. Zato je potrebno zatirati tudi borovega preleca, zlasti je treba temeljito očistiti mlade nasade. S stalnim pokončevanjem tega škodljivca bomo ohranili odpornost borovih nasadov.

Pogozdovanje Krasa je nedvomno eno perečih gospodarskih vprašanj naše Primorske. Naša ljudska oblast bo morala temu vprašanju posvetiti potrebno skrb, predvsem pa bo treba za pogozdovanje vzbuditi zanimanje v kraškem ljudstvu, da bo šlo na delo za ustvaritev boljših življenjskih pogojev bodočih pokolenj.

Šebenik M.

Jutri se prične teden smučskih poletov

V tem tednu bodo redni treningi tekmovalcev na veliki skalnici, kolikor bo vreme dopuščalo. Zaradi tega pripravljamo šolanje mladinskih organizacij, da pridrejo izlete med tednom, ker v nedeljo ne bo mogoče preplejati vseh v Planico, kajti prijav je mnogo več, kolikor zmora železnica. Upeštevati je treba, da morajo biti vsi vlaki do pol enajste ure v Planici, da bodo obiskovalci lahko pravočasno pri skalnici. Morda bi bilo mogoče organizirati tudi sindikalne izlete med tednom v tej obliki, da se zamenja delavnik z nedeljo. Tudi posamezniki naj obiščejo Planico med tednom.

Za nedeljo 23. marca, kot zaključni dan tedna poletov, so predvideni naslednji vlaki: Trst—Bled—Planica (potniki tega vlaka prenoče na Bledu), Gorica—Bohinj—Planica, Zagreb—Planica, Maribor—Planica, Celje—Planica, Trbovlje (rudarski bazen skupno)—Planica, Kamnik—Planica in Ljubljana—Planica. Vsi ti vlaki bodo vozili direktno do Planice in ne bodo sprejemali potnikov na vmesnih postajah. Edino kamniški in redni gorenjski vlak bosta sprejemala potnike tudi po gorenjskih postajah; redni ljubljanski vlak je namenjen predvsem za gorenjske poslejše. Na povratku bodo morali potovati potniki z istimi vlaki, s katerimi so se pripeljali, kajti vlaki, ki bodo vozili dalje od Ljubljane, zaradi reda v prometu v Ljubljani ne bodo imeli postanka, temveč šele v Litiji. Vse potniški promet organizira Putnik po svojih uradih v sporazumu z železniško upravo.

Voznja je polovična. Vsi potniki posebnih vlakov plačajo skupno z voznično tudi vstopnino za tekmo in znak Planica. Dohodki znaka so določeni za kritje stroškov za pripravo skalnice in njeno obnovo. Da ne bo nalaga in zakasnelega priloda do skalnice zaradi nakupa vstopnic in znakov v Planici, naj tudi potniki rednega vlaka kupijo značke in vstopnice v Ljubljani, s podožlepa pa naj naroče te znake in vstopnice skupno pri Putniku ali Fizikalni zvezi Slo-

venije, Ljubljana, Tabor. Vstopnica znaša 10 din, znak 10 din, tedaj skupaj 20 din. Znak brez vstopnice ne zadostuje za obisk prireditelj. Pri naročilu je treba poslati denar naprej.

Za prehrano so dobili gostinski obrati in Turisthotel dodatke, vendar vsem ne bodo mogli postreči. Zato pripravljamo, naj ponese vsakdo svoj glavni del hrane s seboj.

Tako na poti, kakor tudi v vlakih naj se vsi ravnaajo po navodilih rediteljev, ker je le tako mogoče ohraniti red, Red pa omogoči in jamči za redni promet, za redni razvoj prireditelj. V vlakih bo točno označen povratek dotičnega vlaka iz Planice ter naj si vsakdo zapamti svoj čas odhoda in pazi na točnost. Poleg tega bodo zvočniki naznanjali pravočasni odhod.

Prostor za gledalce na skalnici je točno označen. Ker vsa skalnica še ni obnovljena, ni dovoljeno iti po doskokišču navzgor, stani na lesenem ogradju skalnice ali kjer koli drugod, temveč samo ob izteku, da ne pride do nesreče.

Vse športne trgovine v Ljubljani: Fizikalni magazin, Predačič, Alpina in Gorec bodo prodajale za obnovo skalnice v Planici znake po 10 din. Vsi fizikalni naj kupijo te znake in prispevajo v sklad za obnovo. Znaki so kovinski in jih morejo nositi trajno. Interesenti zunaj Ljubljane, zlasti društva, naj naroče znake za svoje člane pisмено. Naj ne bo fizikalni brez znaka v tednu smučarskih poletov v Planici.

Smučarski odbor

Posebni vlak v Planico tudi iz Celja

Celjsko okrajno prireditelji na dan 23. t. m. izlet s posebnim vlakom v Planico. Prijave sprejema Putnik v Celju do 21. t. m. Voznja, znak in vstopnina 20 din. Voznja, znak in vstopnina 20 din. Povratek isti dan zvečer.

V Planici tudi večeraj niso skakali. Jug je napravil skalnično mehko in morajo vose preteptati, da jo bodo zvonje utrdili. Za danes upajo, da bo zopet v redu. Vreme se je sedaj zjasnilo, barometer se je dvignil.

grobomu boksarskemu trenerju Brunu Tomiču poziv, naj bi treniral v Sofiji ekipo izbranih boksarjev. Centralni odbor Fizikalne zveze Jugoslavije je dovolil Tomiču da sme trenirati bolgarsko boksarsko moštvo. To je že drugi jugoslovanski športni strokovnjak, ki bo treniral bolgarske fizikalnike. Naš znan smučarski skakalec Albin Novšak je že nekaj časa v Bolgariji, ki oskrbuje na Vlasiju pri Travniku je bilo smučarsko prvenstvo Bosne in Hercegovine. 1. in 2. marca je bilo na Vlasiju pri Travniku smučarsko tekmovalstvo za prvenstvo Bosne in Hercegovine. Pri tekmovalstvu je sodelovalo 40 članov FD »Zeleničarji« iz Sarajeva in 17 smučarjev iz JA. Vreme je bilo lepo, teren zelo dober. Smučarji JA so preprežljivo zmagali v vseh disciplinah.

Fizikalna zadruga v Zagrebu bo izdelala 20 čolnov za veslanje. V začetku lanskega leta je bila v Zagrebu ustanovljena fizikalna zadruga, ki oskrbuje fizikalne aktivne z dobrimi in ceninimi športnimi rekviziti. V svojem dosedanjem delu je dosegla pomembne uspehe. Ob koncu leta 1946 je imela 123 članov s 195 delci. Letos je bilo sprejetih 13 novih članov s 24 delci. Zadruga nabavlja material in izdeluje športno opremo in rekvizite za vse panoge fizikulture v svoji delavnici. Doležle so izdelali 8 čolnov za veslanje. Na čolnih starih zastavah je postavila, da so preklepno gradnje. Zadruga ima našt 12 delatov za to sezono še 20 čolnov in 200 vesel.

Dinamo—Tekstilac 4:4 (2:3). Na igrišču »Pobede« je bila v sredo prijateljska tekma med FD »Dinamo« iz Zagreba in »Tekstilac« iz Zadra. Konečala se je neodločeno 4:4 (2:3).

Dinamo (Zagreb) — Bačka (Sombor) 4:1. V torek je bila tekma v namiznem tenisu med »Dinamo« (Zagreb) in FD »Bačka« (Sombor). Za »Dinamo« sta nastopila Čajkovski in Prohaska, za »Bačko« pa Steiner in Biro. Igralci »Dinamo« sta zmagala v vseh posamičnih igrah, igralci »Bačke« pa so zmagali v igri parov. Konečni izid je 4:1 za »Dinamo«.

Za prvenstvo obojestranskih sil Sovjetske zveze v smučanju na Uralu tekmovalci več kot 200 sportnikov iz Sovjetske armade prireditelj za namizni tenis vanju je zmagala ekipa uralskega vojaškega okrožja. Od posameznikov je zmagal predstavnik uralskega okrožja Turkov, ki je postal tudi prvak obojestranskih sil v skokih.

Še dve zmagi FD Bačke

V petek je namizno teniško moštvo FD Bačke odigralo v Ljubljani še dva dvojboja. Popoldne so se v St. Vidu pomerili z mladim in marljivim FD St. Vid. Igralci Bačke so zmagali v vseh posamičnih igrah, igralci »Bačke« pa so zmagali v igri parov. Konečni izid je 4:1 za »Dinamo«.

Zvečer so na Taboru preizkusili svoje znanje še Krimovci. Ti so imeli v postavi Strojnik Roman in Gabrovšek dan kot ostali. Izid dvojboja je bil 3:2 za goste, ki so zmagali v vseh posamičnih igrah. Igralci »Bačke« pa so zmagali v igri parov. Konečni izid je 4:1 za »Dinamo«.

Gostje so večeraj igrali v Celju proti Kladivarju.

Prvenstvo košarkarjev

Danes ob 10 dopoldne bosta finalni tekmi v košarki za prvenstvo Ljubljane v dvoranah FD Enotnosti na Taboru. Obe igri bosta borbeni in tehnično na višini. Prijatelje košarkarje opozarjamo na to, da morajo biti v igri čisti in spoštlivi. Vsi igralci morajo biti v igri čisti in spoštlivi. Vsi igralci morajo biti v igri čisti in spoštlivi.

Fizikalni okrajni odbor — poverjenstvo za nogomet. Sejo poverjenstva bo v ponedeljek ob 19 v prostorih okrajnega Narodnega doma. Pozivajo se vsa društva, kakor tudi aktivni, ki gojijo nogomet, da pošljejo svoje zastopnike na sejo. — Sekretar.

FD Enotnost poziva člane vseh sekcij, kakor tudi fizičarje, da se prijavijo na danes dopoldnje udeležbo prostovoljnega dela pri čiščenju igrišča ob Tyrševi c. Delo se šteje za izpolnitev norme iz obvezne skupine 1/2 tekmovalstva za fizikalni znak.

FD Enotnost (nogomet). Vsi igralci prvega moštva naj gotovo pridejo danes ob 10.30 minut na Tabor — Trener.

Ne nasedajmo lažem protiljudskim elementom

Razni protiljudski špekulanti, ki jim gospodarski uspehi v naši državi niso po volji, skušajo z razširjanjem lažnih fantastičnih vesti zanesiti zmedo med naše delovno ljudstvo.

Pred kratkim je okrajno sodišče v Ljubljani obsodilo skupino kompromitiranih ljudi zaradi razširjanja neresničnih vesti o naših voditeljih. Z manjšimi denarnimi kaznimi je bila te dni obsodena skupina 7 oseb iz Ljubljane, ki je razširjevala laži kriminalnega značaja. Tako naj bi bil bajje izginil neki Bosanec, ki je prišel v Ljubljano z veliko vsoto denarja, a nato izginil. Razširile so se vesti,

FD Triglav. Smučarskega teka na 8 in 4 km za fizikalni znak danes zaradi slabih snežnih razmer ne bo. Izvedbo ob Planici ob pričetku skupnega izleta FD Triglav v aprilu.

FD Triglav, nogometni odsek. Danes ob 10 bo trening na igrišču ob kamniški progi, katerega naj se udeležijo Logar, Müller, Brodnik, Pilej, Suštar, Pisek, Čebulj, Sladec, Oseček, Aljanc, Zavar, Erber, Sajovec, Gjurjo, Aljančič II., Gabrijelič, Šibenik, Stankovič, Klčanec, Camernik, Čebolin. — Referent za nogomet.

ŠAH

ZASEDANJE ŠAHOVSKEGA SVETA

Večeraj je bil otvoritveni sestanek Šahovskega sveta. Fizikalne zveze Jugoslavije. Delovni program je naslednji: Jože Šiška je podal poročilo o delu, organizacijskih vprašanjih in bodočev; Svetozar Gligorič je danes poročal o kvalifikaciji in kategorizaciji igralcev; Svetozar Gligorič je danes poročal o šahovskih tiskovnih izdajah; Ludvig o šahovskih tekmovaljih na mladinski progi in o prvenstvu Jugoslavije za mladino in ženske, Sava Vukovič pa o kolodaru in tekmovaljih v letošnjem letu.

Šestanku Šahovskega sveta Jugoslavije, ki bo danes zaključen, prisostvujejo zastopniki fizikalnih zvez ljudskih republik, Jugoslovanske armade, mladine in sindikatov.

Šahisti garnizije v simultanki s Pircem v četrtki 11. t. m. je velomajster Vasja Pirc odigral v Domu Armije simultanko na 40 ploščah proti šahistom JA. Zanimanje ljubiteljev šaha med oficirji se ni zmanjšalo, dokler ni končala zadnja partija ob 21. zjutraj. Velomajster Pirc je bil remiziral ob meji gimn. ki je na ta način z 8 točkami od 10 možnih osvojil ponovno prehodni pokal. Sledil je Njegovan Dušan (klas. g.) 7½, Njegovan Milan (meš. g.) 7, Gabrijan (grafičarji) 6½, Čajhofer J. (klas. g.) itd.

KONCERTI

Danes ob pol 11 bo v veliki Filharmonični dvorani koncert oskrbovancev Doma slepih iz Stare Loke. Nastopil bo doma slepih in mešani zbor, solistika in estradni zbor. Zborovodja Čurič je pripravil več pesmi in ljudski glasbeni spored. Na koncert vabimo. Vstopnice od 10. dalje v veži Filharmonije. 603-n.

Prihodnji simfonični koncert velikega Radijskega orkestra bo v ponedeljek, 24. marca ob 20 v Unioni. V medelju 24. marca ob 20 v Unioni. V medelju 24. marca ob 20 v Unioni.

Dvofak: »Mrtvaški ženine« bo izvajan na koncertu Glasbene Maticе Ljubljanske in Ilnika. Dvofak bo spremljeval najmlajši stopničar iz naše gimn. ki je na ta način z 8 točkami od 10 možnih osvojil ponovno prehodni pokal. Sledil je Njegovan Dušan (klas. g.) 7½, Njegovan Milan (meš. g.) 7, Gabrijan (grafičarji) 6½, Čajhofer J. (klas. g.) itd.

Sporod klavirskega koncerta Pavla Štepana v petek, 21. marca ob 20 v Filharmonični dvorani. V petek, 21. marca ob 20 v Filharmonični dvorani.

Spored klavirskega koncerta Pavla Štepana v petek, 21. marca ob 20 v Filharmonični dvorani. V petek, 21. marca ob 20 v Filharmonični dvorani.

Spored klavirskega koncerta Pavla Štepana v petek, 21. marca ob 20 v Filharmonični dvorani. V petek, 21. marca ob 20 v Filharmonični dvorani.

Spored klavirskega koncerta Pavla Štepana v petek, 21. marca ob 20 v Filharmonični dvorani. V petek, 21. marca ob 20 v Filharmonični dvorani.

Spored klavirskega koncerta Pavla Štepana v petek, 21. marca ob 20 v Filharmonični dvorani. V petek, 21. marca ob 20 v Filharmonični dvorani.

Spored klavirskega koncerta Pavla Štepana v petek, 21. marca ob 20 v Filharmonični dvorani. V petek, 21. marca ob 20 v Filharmonični dvorani.

Spored klavirskega koncerta Pavla Štepana v petek, 21. marca ob 20 v Filharmonični dvorani. V petek, 21. marca ob 20 v Filharmonični dvorani.

Spored klavirskega koncerta Pavla Štepana v petek, 21. marca ob 20 v Filharmonični dvorani. V petek, 21. marca ob 20 v Filharmonični dvorani.

Spored klavirskega koncerta Pavla Štepana v petek, 21. marca ob 20 v Filharmonični dvorani. V petek, 21. marca ob 20 v Filharmonični dvorani.

Spored klavirskega koncerta Pavla Štepana v petek, 21. marca ob 20 v Filharmonični dvorani. V petek, 21. marca ob 20 v Filharmonični dvorani.

Spored klavirskega koncerta Pavla Štepana v petek, 21. marca ob 20 v Filharmonični dvorani. V petek, 21. marca ob 20 v Filharmonični dvorani.

Spored klavirskega koncerta Pavla Štepana v petek, 21. marca ob 20 v Filharmonični dvorani. V petek, 21. marca ob 20 v Filharmonični dvorani.

Spored klavirskega koncerta Pavla Štepana v petek, 21. marca ob 20 v Filharmonični dvorani. V petek, 21. marca ob 20 v Filharmonični dvorani.

Spored klavirskega koncerta Pavla Štepana v petek, 21. marca ob 20 v Filharmonični dvorani. V petek, 21. marca ob 20 v Filharmonični dvorani.

Spored klavirskega koncerta Pavla Štepana v petek, 21. marca ob 20 v Filharmonični dvorani. V petek, 21. marca ob 20 v Filharmonični dvorani.

Spored klavirskega koncerta Pavla Štepana v petek, 21. marca ob 20 v Filharmonični dvorani. V petek, 21. marca ob 20 v Filharmonični dvorani.

Spored klavirskega koncerta Pavla Štepana v petek, 21. marca ob 20 v Filharmonični dvorani. V petek, 21. marca ob 20 v Filharmonični dvorani.

Spored klavirskega koncerta Pavla Štepana v petek, 21. marca ob 20 v Filharmonični dvorani. V petek, 21. marca ob 20 v Filharmonični dvorani.

Spored klavirskega koncerta Pavla Štepana v petek, 21. marca ob 20 v Filharmonični dvorani. V petek, 21. marca ob 20 v Filharmonični dvorani.

Spored klavirskega koncerta Pavla Štepana v petek, 21. marca ob 20 v Filharmonični dvorani. V petek, 21. marca ob 20 v Filharmonični dvorani.

RUSKI TEČAJ

DRUŠTVA ZA KULTURNO SODELOVANJE SLOVENIJE S SOVIJSKO ZVEZO

4. Ruski pravopis. — Ruski pravopis ni fonetičen kakor srbski, za katerega je jezikoslovec Vuk S. Karadžić (1787—1864) že pred več ko stoletjem postavil načelo, da piši in čitaj tako kakor govoriš. To načelo velja v srbskem pravopisu še danes. Vsakemu glasu ustreza posebna črka ali znak in vsaka črka zaznamuje čisto določen glas; z drugimi besedami: srbski črkopis izraža vse samoglasnike in soglasnike, ki jih obsega izreka pismenega jezika.

Ruski pravopis pa je etimološki, historičen ali zgodovinski. V njem velja načelo pisave glede na izvor in razvojne zakone besednih osnov. Zato obstoji med knjižnim jezikom, ki je ohranil stare besedne oblike, in med živo govornico ter živo izreko sodobne rušine velika razlika.

V sedanjem ruskem pravopisu je mnogo zgodovinskih ostalin, posebno onih iz cerkvenoslovanskega jezika. V ruskem jeziku se je vse do današnjih dni trdoju očevala nad polovica starocerkvenoslovanskega besednega zaklada, kar je hkrati prednost in odlika ruskega jezika. Stare oblike, ki jih srečujemo v sodobni ruščini, se danes uporabljajo predvsem za označevanje abstraktnih pojmov, v prenesenem pomenu in v znanstvenem jeziku, ljudske jezikovne oblike pa izražajo realne pojme vsakdanjega življenja.

Ruski pravopis je bil dolgo časa nestalen; utrdil ga je leta 1885. v svojem priročniku akademik Jakov Karlovič Grot (1812—1893), zaslužni ruski jezikoslovec in literarni zgodovinar. Za njim so se pojavljale težnje po reformi, ki naj bi pravopis še bolj poenostavila. Pravopisna komisija ruske Akademije znanosti v tedanjem Peterburgu je leta 1904. na pobudo, ki jo je dal veliki slavistični učenjak Aleksij Aleksandrovič Šahmatov (1864—1920), predložila reformo, ki pa je po nazadnjaškim ruskim carizmom naletela na hud odpor. Šele v letu 1917. se je izoblikoval današnji ruski pravopis.

5. Ruska izreka. — Ruska izreka se od slovenskega izgovora precej razlikuje, ker obsega glasove, ki jih slovenski jezik ne pozna. Zato zahteva pravilna ruska izreka od Slovencev vsaj v začetku dokaj truda, pazljivosti, natančnosti in vztrajne vaje.

Ruski (velikoruski) jezik se je v svojem razvoju razčlenil v tri najpomembnejša narečja: severno, srednje (Moskva) in južno narečje. Sodobni ruski knjižni jezik se naslanja na srednjevelikorusko narečje in izreko glavnega mesta Moskve. To je naravno, saj je Moskva že od 14. stoletja dalje politično in kulturno središče ruskega naroda. V govoricu izobraženih Rusov glavnega mesta Moskve so se spojile odlike severnega in južnega velikoruskega narečja v ubrano celoto ter dale najlepši, najpravičnejši in najčistejši jezik. Tudi na izoblikovanje pravilne, knjižne ruske izreke so seveda pomembno vplivali še omenjeni (glej 1. poglavje) mojstri ruskega jezika in veliki Moskvičani Puškin, Gribojedov, Lermontov, pa pesnik Fjodor Ivanovič Tjutčev (1803—1871) in drugi.

Danes je odlična pristnoruska izreka jezik, ki ga govore moskovski izobraženci. Seveda se z razvojem knjižnega jezika tudi izreka izpreminja. Pogostoma ima vpliv na izreko pisno, velike pa so razlike med lepo, pravilno rusko izreko in narečji.

Važnosti pravilne, olikane ruske izreke se Nerusi, ki se uče ruščine, ponavadi premalo zavedajo. To velja tudi za Slovence, ki razne ruske glasove, posebno težje izrekljive, pogosto zelo slabo ali zanikrno izrekajo. To velja zlasti pri izreki mehkih soglasnikov, pri mehčanju ali palatalizaciji, pri izrekanju trdega in topljenega n, goletnega samoglasnika ъ, nepoudarjenih samoglasnikov o in e itd. Zato bomo poglavjem o pravilni ruski izreki posvetili vso skrb.

6. Ruski naglas ali poudarek. — Pravilno naglašanje ruskih besed (to se pravi glavni, najizrazitejši, vodeči, drugim zlogom nadrejeni poudarek na enem izmed zlogov besede) je eno najtežjih poglavij ruske izreke. Ruščina (kar velja tudi za večino ostalih slovanskih jezikov) nima točnih, povsem zanesljivih naglasnih pravil (razen splošnoslovanskih naglasnih zakonov), kakor jih imajo na pr. češki (poudarek na prvem zlogu), poljski (poudarek na predzadnjem zlogu) ali francoski (poudarek na zadnjem zlogu) jeziku.

Naglas ali akcent ruskih besed ni stanovit, stalen, trden, marveč dinamičen, premičen, gibljiv; v raznih besednih oblikah in besednih vrstah se pogosto menja, izpreminja. Ni vezan na en in isti zlog ali le na nekatere zloge. Pravimo tudi, da je ekspiratoren, to se pravi, da se zlogi izrekajo z večjo ali manjšo jakostjo glede na položaj, ki ga imajo v zvezi z glavnim, poudarjenim zlogom. Ruski naglas, poudarek ali akcent lahko preide tudi na drugo besedo, na pr. na nikalnico ali pripono, itd.

Narava ruskega akcenta pa seveda bistveno vpliva na izreko, kar je najočitnejše pri izgovoru enakih knjižnih oblik, ki pa imajo različni naglas, in čisto tudi na pomen besede.

Obvladovanje pravilnega naglaševanja ruskih besed je silno važno zlasti pri sklanjavi, spreglavi, stopnjevanju pridevnikov itd. Poznati je treba pravilno naglaševanje vsake posamezne ruske besede v vseh njenih oblikah. Dobiti je treba ruski naglas v posluš; le tako si je mogoče prisvojiti blaglasno rusko govornico in vsem njenem izraznem bogastvu in v vseh otenkih.

7. Izreka ruskih samoglasnikov. — Ruski samoglasniki (na pr. a, o, y itd.) se izrekajo jasno, popolnoma različno le tedaj, kadar so pod naglasom, poudarjeni. V taki legi tvorijo za slovensko uho srednje dolgi ali poldolgi glas. Poudarjeni samoglasnik (in z njim ves zlog) izrekamo glasneje, odločneje, različneje, sploh najjače.

Samoglasniki v nenaglašanih zlogih pa so krajši, manj izraziti in manj različni. Čim bolj je nepoudarjeni zlog oddaljen od poudarjenega, naglašenega zloga, bodisi pred njim ali pa za njim, tem bolj nejasno, nerazložno, nepopolno in zabrisano se izreka nepoudarjeni samoglasnik. Jezikoslovci pravijo, da so taki nenaglašeni samoglasniki reducirani (= zmanjšani, skrčeni, okrnjeni).

Ruski samoglasniki lahko preidejo v izreki tudi v drug glas, kar velja zlasti za samoglasnik o, ki v nenaglašanih zlogih sploh prehaja v več ali manj izrazit glas a.

Vse to vpliva na kakovost in barvo ruske izreke, zato je treba zakone, ki se tičejo izreke ruskih samoglasnikov, dobro poznati.

8. Samoglasnik y u. — Najpreprostejši ruski glas je samoglasnik y, ker ga izrekamo povsod, kjer ga pišemo, in nikoli ne preide v drug glas. V naglasnem zlogu je poldolg, zaprt glas u, v nepoudarjenem zlogu pa nekoliko krajši, odprt u. Oglejmo si ga v nepoudarjenem zlogu!

бук¹, буйк², гуц³, жуи⁴, звуи⁵, крүи⁶, куцк⁷, куцк⁸, Пруц⁹, прүц¹⁰, нуц¹¹, скуп¹², сук¹³, сун¹⁴, суи¹⁵, тпуи¹⁶, тпуц¹⁷, тпуи¹⁸, туи¹⁹, ум²⁰, шум²¹.

¹ buke (drevo, m. sp.), ² vuk, ³ gost (prid.), ⁴ hrošč, ⁵ zvok, ⁶ strm (prid.), ⁷ kusk (mesto zapadno od Moskve), ⁸ gm., ⁹ Prut (reka v Besarabiji), ¹⁰ šiba, ¹¹ prazen (prid.), ¹² skop (prid.), ¹³ debela veja: grča, ¹⁴ juha (moški sp.), ¹⁵ uš (prid.), ¹⁶ truplo (mrtev), ¹⁷ bojazljivec, strahopetec, ¹⁸ top (prid., nasprotje od »oster«), ¹⁹ tuča (kraj), ²⁰ razzum, pamet, ²¹ šum.

OPOMBA. — Pomen besed bomo v bodoče označevali z ustrežajočimi številkami kot zgoraj. — Besede pod številkami ³, 6, 11, 12, 15 in 18 so kratke, povedne oblike pridevnikov, ki jih tu navajamo le kot primer za izreko. — Vse zgoraj navedene besede so enozložnice in se v njih samoglasnik y izreka jasno kot v poudarjenem zlogu. Med njimi so besede, ki so popolnoma ali precej slične slovenskim iztožnicam.

Priprave za državno prvenstvo v alpski kombinaciji

Pred dnevi je bilo na Peristeru republiko prvenstvo Makedonije v smučarskih tehnik in klasični kombinaciji. Večeraj in danes bo na smučišču Popove Sapke na Sarli tekmovalje v alpski kombinaciji, smuku in slalomu. Na istih smučišču bo prihodnje nedeljo tudi mednarodno prvenstvo in prvenstvo Jugoslavije v alpski kombinaciji.

Priprave za tekmovalce v polnem tekmu Planinski dom je že urejen in ima prostora za 200 obiskovalcev. Prevoz potnikov od Skoplja do Tetova bodo izvršili posebni avtomobili, od Tetova do doma na Popovi Sapki pa bodo poskrbeli za prevoz prijilje in potnikov kmečki vozniki. Napeljana je že telefonska zveza do doma.

V znamenju priprav za tretji del državnega smučarskega prvenstva je tu-

Letošnji spored mednarodnih nogometnih tekem Jugoslavije

Na zadnji seji nogometnega odbora Fizikalne zveze Jugoslavije so ponovno razpravljali o odigranju tekme med nogometno reprezentanco Jugoslavije in Češkoslovaško. Ker so Češkoslovaki izrazili željo, da bi bila tekma v Bukaresti, pred dnevi je bil v Beogradu kmetički vozniki. Napeljana je že telefonska zveza do doma.

Po doslej določenem razporedu bo naša državna reprezentanca igrala letos šest tekem in sicer:

- 11. maja Jugoslavija : Češkoslovaška v Pragi;
- 1. junija Jugoslavija : Madžarska v Jugoslaviji;
- 22. junija Jugoslavija : Romunija v Bukaresti;
- 31. avgusta Jugoslavija : Albanija v Tirani;
- 12. oktobra Jugoslavija : Bolgarija v Jugoslaviji;
- 20. oktobra Jugoslavija : Poljska v Beogradu.

Tekme z Madžarsko, Romunijo, Bolgarijo in Albanijo bodo v okviru tekmovalstva za prvenstvo Balkana.

DROBNE ZANIMIVOSTI

Jugoslavija povabljen na teniški turnir v Rumuniji. Centralni odbor FDZ je prejel vabilo rumunske športne federacije za teniški turnir, ki bo od 2. do 8. junija t. l. v Rumuniji. Povabljen sta dva igralca in ena igralka. Na turnirju bodo sodelovali tudi igralci SZ, Češkoslovaške, Švedske, Madžarske, Srbije in Poljske.

Sestanek oblastnega fizikalnega odbora za Istru. Pred dnevi je bil v Pazinu sestanek plenuma oblastnega fizikalnega odbora za Istru. Sekretar Anton Zahaj je poročal o dosedanjem delu fizikalnih društev v Istri. Nato so razpravljali in proučevali sklepe I. kongresa FDZ. Sprejeli so sklope o or-

ganizacijskih oblikah tekmovalcev za fizikalni znak in izročili nagrade najboljšim fizikalnim društvom in aktivnim istrski.

Meduniverzitetna tekmovalstva bodo v aprilu. V začetku letošnjega aprila bodo meduniverzitetna tekmovalstva v vseh fizikalnih panogah. Za to tekmovalstvo so izvršene že vse potrebne priprave. Na beograjski univerzi se bodo pričela t. m. kvalifikacijska tekmovalstva v šahu, odbojki, košarki, nogometu, namiznem tenisu, plavanju itd. Zmagovalci teh tekmovalj bodo sodelovali pri meduniverzitetnem tekmovalstvu.

Bolgarske boksarje bo večal jugoslovanski trener. Centralni svet za fizikalni in sport LR Bolgarije je poslal za-

V Stari Loki se naši slepci usposabljaajo za delo

Tiho je bilo v gradu v Stari Loki, ki je postal dom slepih, ko sem vstopila. Vse prebivalce gradu sem našla v dnevnici sobi, kjer so pravkar sprejemali novega upravnika

Mali oglasi

SLUŽBO ISCEJO

TRGOVSKI POMOČNIK, vojaščne prost. isče primerno zaposlitev. Kozel Stančič. Kozminci št. 19, pošta Podlehnik pri Ptuju. 5146-1
CELODNEVNO ZAPOSLITEV isčem. st. v. Ograjam vsa gospodinjstva dela. st. v. grem k otrokom. Petrovič Marja. Prekmurca 4. 5536-1
ŠIVILJA isče službo pomočnice. Kolenc Just. G. priska ulica 10/1. 5571-7
GOSPODINJSKO POMOČNICO, primerno in pošteno, isče Ana Vehovec, Zadržišna ulica št. 15. 5578-1
SLUŽBO DOBE
DVA MIZARSKA POMOČNIKA IN VAJENCA za spletna dela, sprejme Gnidovec Alojzij, Ljubljana, Medvedova ul. št. 7. 5447-2
GOSPODINJSKA POMOČNICA, srednjih let, samostojna v kuhinji, dobi službo v trgovski hiši na deželni Poljski ulici 4. Imprim. Gajeva 1 vrata 605. 5278-2
KLEPARSKA POMOČNICA IN UČENICA sprejme Grubič Gvido, Klepar, Ljubljana, Stari trg 15. 5281-2
ADMINISTRATORKA, večja strojnica, sprejme stenočrtni naj se javi na Upravo okr. gosp. podjetij — okraj Jesenice — sedež Radovičja. 5327-2
MESTO URAĐNIKA pri referentu za trgovino in preskibo, razpisuje Mestni ljudski odbor Bled. Prednost imajo strojnišne resne. Podujebo postaja, MLO Bled. 5331-2
DVA GRADBENA TEHNIKA ki zapolnilo takoj Dravsko gozdno gospodarstvo v Mariboru. 4935-2
DVA MIZARSKA POMOČNIKA isče za takoj Fr. Malinger vd., Braslovčarjeva Cesta. 5269-2
MOSKEGA, vajenega kovač, sprejme v službo Mors. Emil, Smartarjska cesta št. 11. 5459-2
GOSPODINJSKO POMOČNICO, skrbna in pošteno, ki bi eventualno pomagala v trgovini, sprejme takoj. Stara 25-30 let, plača ugodna. Sadrželkate Kompare Franc, Ljubljana, Gradisce 7. 5444-2
DEKLE ZA KMEČKA DELA sprejme Blas Karol, Zaloška cesta 169, Moste — Ljubljana. 5506-2
STARJEŠO POSTREŽNICO ki dvema osebam sprejme Ševčič, Zidovska 8. 5510-2
HISNICO ki bi tudi pomagala gospodinjstvu, isčena Stanovanje za 2 osebi. Pisemne odgovorje na naslov: Iže Strnad, Ljubljana, Rožna ulica 41. 5517-2
GOSPODINJSKO POMOČNICO, pošteno in čisto lahko začelnico, sprejme Barbič Ivanica, Malenškova ulica 7. 5530-2
KLEPARICO za vsa gospodinjstva dela isče Gorec, Gajeva 8 vrata 605. 5534-2
SAMOSTOJNO GOSPODINJO, ki bi sama upravljala malo prestono tik Ljubljane, sprejme takoj J. Klanjšček, Tyrševa c. št. 33. 5560-2
HISNO POMOČNICO, prečeno za kuhinjo, čisto in zanesljivo, ki za vsa dela, malo kuhar, isčeno. Plača dobra. Šiler, Ljubljana, Levstikova 31. 5596-2
AGILNEGA KOLPORTERJA — kolportersko sprejme s 1. aprilom 1947 podružnica »Ljudske pravice« in »Slovenskega poročevalca« Jesenice, Duetz, Zastolje 2 po agnostihi ca. 100 din. Predstaviti se v dopoldanskih urah. 5555-2
GOSPODINJSKO POMOČNICO ali gostržnico, pošteno in pridno sprejme takoj »Gibbus«, Komenskega ulica št. 23. 5562-2
GOSPODINJSKO POMOČNICO sprejme Kavčič, Rimska cesta št. 7, prtiličje, Livo. 5518-2
FRIZERKO, dobro delavico, sprejme v stalno službo Ivan Merlak, Sv. Petra cesta 76. 5562-2
ZASLUŽEK
IZKUSEN TRGOVEC, s splošno strokovno izobrazbo in tehničnim znanjem je pripravljen opravljati nakupe, prevzem blaga, posredovanje itd. za razna podjetja za honorar ali provizijo. Prostor in telefonska zveza na razpolago. Ponudbe oglaševno oddelku pod »V delu je moč« 5597-4
VSA STROJEPISNA DELA sprejmem na dom. Naslov v ogl. oddelku. 5579-4
PRODAM
PERJE VSEH VRST do najfinjšega belega puha kupite pri tvrdki Vondina, Prešernova ulica 16. S. P. 5
RADIO svetovne znanke, lep glas, prod. Na ogled v nedeljo od 9. do 14. ure v Predovičevi ulici 7/1. 5359-5
KLAVIROSKO HARMONIKO, 120 basov, pr. da ali zamenja za motorno kolo Plescec, Tapetnik, št. Vid nad Ljubljano. 5143-5
MOSKI POVRNISKI, lep, temno moško obleko in fino žensko jopičo za manjšo postavo, vse iz finega predvojnega blaga, prodam. — Naslov v oglaševnem oddelku. 5515-2
ORIGINALNO PIROTSKO PREPROČILO 2x2,70, prodam. Naslov v ogl. odd. 5601-5
RADIO, štiricevni, dober, naprodaj v Dravljah na Koseščici 12, pri »Kajzerju«. 5510-5
ČRESNJEVIH DESK, suhih, prodam 1 m². Naslov v oglaševnem oddelku. 5508-5

ENOSTAVNO POHLSTVO (omare, kaulc, p-steljo itd.) prodam. Naslov v oglaševnem oddelku. 5523-5
MOTORNO KOLO Ardie, 250 cm³, prodam ali zamenjam za 350-500 cm³. Sajčič Slavko, Izlake 3, Zagorje ob Savi. 5505-5
TURSKI KAVNI SERVIS za 6 oseb in štirjeve smučar, Naslov v oglaševnem oddelku. 5502-5
SKALNE SMUČI, nove, »Norvegija«-ski, prodam Mihelič, Albanska 29. 5501-5
UNIVERZALNI KOMPRESOR, 70 litrski in 1 manjšega za lakiranje in plinjenje gum, naprodaj na Poljanski c. 46. 5500-5
KRAVO S TELEFOM, prodaj Jeraj Dobruša, pošta Vodice. 5497-5
PUH PERJE prodajamo. Trgovina Julijana, Franciškaška ulica št. 3, hotel »Sion«. S. P. 15-5
SAMOTNI CEMENT »Agent« za industrijske in obrtne svrhe, peči in švedske niže, zdrži petkrat več kot glina in trikrat več kot opeka. Izdrži do 1800°C temperature po Seg. — Keg. 35 do 36. Dobi se pri: »Metalia«, Gosposvetska cesta 16. 5515-5
UCODRNO PRODIMO: Mungo aparat za likanje, plinsko peč, otroško posteljo, rolojske omare, obošalnike, mize, stole, slike, okvire, starinske kipece velik ročni vrtilni stroj, gramofon, gitaro, violino, citre, različne vijake in matice, kosovne dele, petrolejske in plinske kuhinjske, stojalo za polniti stroj, svečnik, cinkaste kopalne banje, peči, telef. aparat in drugo. »Metalia«, Gosposvetska cesta 16. 5514-5
AVTOMATSKO TEHNIČNO Unverzala Schulz (Berka) jedine 15 kg, prodam. — Ponudbe oglaš. oddelku pod znakom »Univerzia«. 5513-5
PRODAM 2 namizna in 3 postelna prerinjala, električni števce, veliko stensko urko za dvoran, in petrolejski kuhinjski — Krstin, Moste, Predovičeva ulica 33. 5347-5
DIATONICNO HARMONIKO, tritonsko in diatonično harmoniko enovrstno (otroško) poceni prodamo. Vprašati: KLO Unverzala. 5329-5
OTROŠKI VOZICEK, globok kromp. pred. vojni, prodaj Zakovšek, Hradskega cesta 41. 5410-5
RADIO, petcevni, dober, prodam. Vrhovci št. 16. Viš. 5340-5
KOMISIJSKA TRGOVINA Hinko Prišček, Sv. Petra nasip 29, pri Zmajskem mostu, tel. 44-43, prodaj globok otroški voziček s prvovrstno gumo, damsko kolo Adler s štirimi prestavami, radioaparate Philips, maglično čko, petcevni, Lorenz petcevni, jeklenkami harmonike diatonične in klavirske, citre, celo aparat za masiranje, sedlo za kolo, čajne mizice, pleksane v raznih barvah, ur s podstavkom, kovčge za železničarje, moške polskunke s krznenim podlogo, šah, otroško posteljo z mrežo, lovske tenis, zaščitno mrežo za sabljanje. 5440-5
SINGER, čevljarstvo malo cilindrično, v očistem stanju, prodam. Naslov pove oglaš. oddelku. 5438-5
GRAMOFON brez kovčega in torbarske škarje, prodaj Marn, Rožna dolina, št. 517. 5583-5
PRODAM: rabljeno spalnico, moško kolo in železno visoko peč, Kranjci Ivanica, Škofja Loka, Mestni trg 31. 5454-5
RADIO, petcevni, maglično čko, prodaj v nedeljo dopoldan Škerl, Miklošičeva cesta 20/20 II. 5445-5
PRODAM 1 omaro, 2 kompletne postelje, 2 nočni omarici, vse dobro ohranjeno. Ogled v nedeljo, Kolar, Florjanska 38, vrata 3. 5605-5
RADIJSKI APARAT, prvovrstni, in jedilni servis za 6 oseb, naprodaj na Zaloški c. št. 517. 5611-5
GOLOBE, plemenjake, 3 parer javnih mlentincev in en par mlentincev z mladim čim prodaj Babšek, Predovičeva ulica št. 17. 5512-5
PRODAM 2 železna postelja, 2 mizni mize, droc in morske trave, Benčič, Rožna dolina, Cesta 9 št. 16, dvorišče. 5513-5
KRZNEVNI PLAŠČ, lep, nov, in blago za moško obleko, prodam. Naslov v oglaševnem oddelku. 5514-5
LEPA MODERNA KUHINJSKA OPRAVA, dobro ohranjena, ugodno naprodaj. Naslov v ogl. odd. 5632-5
OSRAM »VITALUX« SVETILKO za osvetljanje in gumijasto rjuho za bolnišnično posteljo prodam. Naslov v ogl. oddelku. 5627-5
GLOBOK OTROŠKI VOZICEK, naprodaj na Saverki cesti 9, stanovanje 4. 5604-5
TELEFUNKEN SUPER mali format, naprodaj za 6000 din na Poljanskem nasip 56, livo. 5602-5
MOSKE GOJZARICE št. 42, prodam. Jes. Rimska 2. 5638-5
POSTELJO, omaro in nekaj drugih kosov pohištva, prodam. Ogled od 8. do 13. v nedeljo. Pogledan, Kolodvorska ulica št. 18/II. 5637-5
PRODAM 2 srednja brezhalna konja, različne vozove, gospodarska stroja in orodja. Naslov v ogl. odd. 5634-5
BENCINSKI MOTOR znamke »Robota«, dobro ohranjen, prodaj Borštner Alojzija, Dedin dol 15, p. Višnja gora. 5633-5
GLOBOK OTROŠKI VOZICEK, naprodaj. Hradskega 32. 5588-5
ČRNO MOŠKO OBLEKO za srednjo postavo, prodam. Naslov v ogl. oddelku. 5589-5
KAVČ, nov, krasen, crehova korenina, prodam. Naslov v ogl. odd. 5591-5
AVTOMOBIL, NAPRODAJ: Fiat 1100, Fiat 1500, Buldog 55, Super, Opel, Lancia, Tatra Topoline Citroen, Ajstar Amton, mehaniki, Krška vs 85 pri Brezicah. 5622-5
KOSTUM, svetlosiv, prodaj Pagon, Zidovska 8. 5550-5

LOVSKA PSICA, 20 mesecev stara, lup, kratkodlaž, nemški plačar, naprodaj. Naslov v ogl. odd. 5549-5
SALONSKO KLAVIROSKO HARMONIKO, 120 basov, 3 registrir, zelo dobro ohranjeno, prodam. Naslov SP Celje. 5556-5
PERZJANEC, fin, velost 3x2, prodam. Gregorčič I., Pokopalska 46. 5543-5
RADIO PHILIPS, 6 cevnik, ugodno prodam. Drabosnjakova ulica 19, za r. mizo. 5544-5
RADIO prodaj, Rihtrar, Rimska c. 17. 5548-5
SIVALNI STROJ z dolgim čolnicom, prodam. Tacen 33. 5547-5
ELEKTROMOTOR 3 k. s. kabel, otroške vozičke in šivalne stroje, prodaj Pr. met. nagroba križarske cerkve. 5498-5
DVA PRAŠICA ZA REJO, 50 kg težka, naprodaj v Mali Dolnarski ulici 10. 5476-5
OTROŠKI VOZICEK, globok, prodaj Lupinc, za gradem c. 5467-5
RADIO, petcevni, 4 valovne dolžine, dobro ohranjen, naprodaj na Jernejevi cesti 24. 5466-5
KOVČEGE za klavirske harmonike do bite v Gosposki ulici 6, dvorišče. 5462-5
MEDENINASTO POSTELJO prodam. — Vprašati: dopoldne na Rimski cesti 23. 2. vrata na dvorišču. 5527-5
RADIJSKI APARAT, petcevni, odlično ohranjen, zelo ugodno naprodaj v Ilirski ulici 14/II desno. 5528-5
BLAUPUNKT RADIO, petcevni, 3 valovne dolžine, maglično čko, naprodaj. — Naslov v ogl. odd. 5533-5
MOTOR Harley-Davidson, s pakčlico, dobro ohranjen, naprodaj na Hradskega cesti 47. 5534-5
PRODAM ali zamenjam za seno, Preška 13, Maribor. 5539-5
MOSKI PULOVER, posebno eleganten, za leto sezono ki podčrtava Vašo osebnost, iz prvovrstne žerfike, naprodaj. Po istem modelu Vam takoj spletem silnega iz primenegega starega ali novega materiala. Naslov v oglaševnem oddelku. 5516-5
MOSKO KOLO skoraj novo, prodaj Opek, Glinška ulica 12 (kletno). 5525-5
TELICO za plemo, 8 mesecev staro, vrda Leopold Kozarner, Dravlina 3. 5583-5
RADIO »Lorenz«, sjašen glas, moderne oblike naprodaj za Kodeljevem, Pavševa 31. 5585-5
GRAMOFON dobro ohranjen, s šestučetimi piščanki, naprodaj v Črni vasi št. 177. 5594-5
RUJAVA MOSKA OBLEKA NAPRODAJ na Zaloški cesti 86. 5565-5
JEDILNICO z roza marmorjem in zvezi, 2 bidermajerske postelje, otroško posteljo iz medenine in kavč, prodam. Res. Liva c. 16/1, desno. 5594-5
DVA ŽEMPERJA, ročno delo, norveški vzorec, prodam, Vprašati med 11. in 13. uro na naslov, ki ga pove oglaš. oddelku. 5621-5
STELKONO STENO za predelate pisarne, nova, isčena. 5595-5
REGISTRIRNO BLAGAJNO ANKER, jamčeno brezhibno, poceni prodam. Naslov v oglaševnem oddelku. 5569-5
ROČNI VOZ, zelo močan, dtra, ugodno naprodaj v Glinški ul. 7, vrata 8. 5570-5
RADIO, petcevni, odlično, naprodaj v Tovarniški ulici 11 (klet). 5576-5
KUPIM
OTROŠKO DEKLIŠKO KOLO, dobro ohranjeno, kupim takoj. Naslov v ogl. oddelku. 5375-6
KROZELI KMETOVALCI! Kupimo vsako količino sveže repe. Stavite takoj ponudbe na mestno podjetje Gostinovo, Ljubljana, Dolničarjeva 4 — poleg stajnice. 5415-6
MERSKE INSTRUMENTE kupi Licen. 5109-6
ELEKTROMOTOR, enofazni 220 Voltov, 150-200 Vatov, z zaganjačem na s. v. toka, kupi takoj Šuc Franc, trg. Smartno pri Litiji. 5255-6
PSA SETRA, mladega, kupi Adamič, Lepodvorska 23, Telefon 31-69. 5277-6
GUME 6.50-17 ali 6.00-18 kupim ali dam prodajnost. Naslov v upravi lista v Mariboru. 5064-6
GODBENE INSTRUMENTE, njih potrebšice, klavirske harmonike itd. kupi ali sprejme v prodajo Breznik Alfonz, Ljubljana, Cankarjeva cesta 7. 5196-6
SPANSKO STENO, dobro ohranjeno, kupim, Ponudbe na oglaš. oddelku pod »Dobro ohranjeno«. 5353-6
MOSKO OBLEKO iz predvojnega blaga, srednje veličnosti, dobro ohranjeno, kupi Ivščenko, Blejska Dobrava, Gorznsko. 5333-6

CIRKULARKO ZA ZAGANJE DRV na vozici z motorom, kup. mo. Ponudbe na: KLO Ratec-Planica. 5329-6
VSAKO KOLIČNO GNOVA kupi podružnica ESZDN »Stara«, tovarna zveza. Ponudbe pošlati na ur. tovarne. 5297-6
DOBRO BLAGO ZA RUJE, kapne, inlet za pernice, damast za blazine in brisače-protirke, kupim. Naslov v oglaševnem oddelku. 5293-6
BLAGO za ženske zimski plašč (rno) predvojno, kupim, Ponudbe grodužnici SP v Celju pod »Dobro blago«. 5231-6
GNOJNICNO ČRPALKO, novo ali rabljeno, v dobrem stanju, kiti Zupčan, Prebacev 19. 5403-6
MOSKO SUKUNJO za srednjo, vitko postavu, kupim takoj, Ponudbe na oglaš. oddelku pod znakom »Zimsko«. 5392-6
LISIČJEGA PRITLIKAVCA, mladega, belega, kupim, Ponudbe z navedbo sene in starosti na naslov: Ina Suša, Divača št. 21, ona B. 5396-6
MORSKE PRAŠICE kupimo v vsaki množini. Plačamo dobro. Ponudbe na oglaš. oddelku pod »Budre«. 5374-6
500 ZIDAKOV, in 500 votlakov, lahko rabljenih, kupi Kogevšek, Glince, Svetogorska 8. 5339-6
PREGRINJALO ZA DVE POSTELJI, novo ali dobro ohranjeno, kupi Svetina Albin, Slov. Javornik, Titova 34. 5422-6
RADIO, pet- do šestcevnik, z navedbo znamke in cene, kupim, Ponudbe na ogl. odd. pod »Pomlad«. 5411-6
KOMISIJSKA TRGOVINA Hinko Prišček, Sv. Petra nasip 29, pri Zmajskem mostu, tel. 44-43, kupi in prozavme v komisijiško prodajo: pisalne, šivalne in vrtnice stroje, tekače, zavese, pregrinjala, otroško, damsko in moško perilo, moške in ženske obleke, kovčge, razne serise, jedilni pribor, kuhinjske tehnične, radioparate, harmonike, razna glasbila in razne ure. 5441-6
GUMIJASTO NOGAVICO, novo ali rabljeno, kupim takoj, prodaj Dobruša, c. 11, Pubarjeva 5 prtiličje, desno. 5600-6
ŽENSKI PLAŠČ, zimski, belebeljši, ne črn, predvojno blago, kupim, Ponudbe na oglaš. oddelku pod znakom »Zelo dobro ohranjeno«. 5615-6
JEDILNI PRIBOR, BERNDORF, rje post, kupim, Ogled od 12.-15. ure. Naslov v ogl. odd. 5631-6
MIZARSKI IN DRUGE STROJE kupim. Ponudbe oglaševno oddelku pod znakom »Mrtvi inventar«. 5599-6
KOPALNO KAD in šuškalnico za saje kupim. Naslov v oglaš. oddelku. 5600-6
ZGANJEKUHARSKI KOTEL, okrog 100 litrov ali kotel ki bi se dal predelati v to stroju, kupim. Ponudbe na ogl. odd. pod »Če mogoče na rano«. 5588-6
ZEMKE, kmetijska in mizarske, razne seriskom »Slovenija«, kupi Juvanc Gustav, 5636-6
OBRAČALNIK za seno in gzuvalce za krompir, kupim, Naslov v oglaševnem oddelku. 5590-6
HERMONTKO, dobro 60 ali 80 basov, kupi takoj J. Klanjšček, Tyrševa cesta št. 33. 5559-6
RABLJENI STEKLENIH (balone) opletene ali s kosom, od 20-50 l, ter srednjo blagajno »Wethelm«, kupi Kristian Ivan, Vaci pri Litiji. 5485-6
RUJEH kapne, blazine, moške in ženske obleke, obutev, moško perilo itd. kupuje Alojzija Drame, Gallusova nabrežje 29. 5487-6
SMREKOVIH PIZOLOVK 4000 Komadov kupimo. Ponudbe z navedbo cene in dolžine na Zelenjadsko združbo, Ljubljana, Mala Glinarska ulica 54/56, kupi mehčalnica delavnica Pantini v Šiški. 5535-6
MOTORNO ČRPALKO na električni pogon ali podobno kupimo. Ponudbe na oglaš. oddelku pod znakom »Motorna črpalka«. 5537-6
HARMONIKO na 40 basov, kupi Anžič, Zbertova ulica št. 22. 5529-6
OBLEKO iz predvojnega blaga, kupim za moškega in ženskega, vse iz sloka postav, ali pa samo blago. Ponudbe oglaševno oddelku pod znakom »Dobra obleka«. 5531-6
MOTORNO KOLO, dobro ohranjeno, 200 do 500 cm³, kupi Slavko Samotornič, Trnaska c. Gostinovo. 5568-6
AJAX KLADIVO št. 4 ali 3 kupijo ali ga zamenjajo za št. 2 Okrajna gospodarska podjetja, Slov. Konjice. 5522-6
TEMNORUJAVO BLAGO za žensko obleko, za jutranjo haljo in blago za perilo, kupim, Ponudbe na oglaš. oddelku pod »CC«. 5526-6

DOBRO BLAGO za moške hlače kupim. Ponudbe na oglaš. oddelku pod štifro »Prima«. 5581-9
KRANJICE, dobro vzdržljane, kupi dr. Perko, Ljubljana, Vodnarska 3. 5586-6
POGREZLJIV SIVALNI STROJ Singer, Platt ali Gritzer in blago za otroški plašč, kupi Poedčan Egi, Zalec 123 pri Celju. 5619-9
ŽENSKI VOLNEN PLAŠČ, bel, ali sivlano belo obleko ali blago kupim, Ponudbe oglaš. oddelku pod znakom »Plašč ali obleka«. 5571-6
MOSKO OBLEKO, dobro ohranjeno, dobro blago temnejše barve, ali blago za moško obleko, kupim, Ponudbe oglaš. oddelku pod »AC«. 5572-6
OTROŠKO KOLO za 6-7letnega fantka, kupim. — Ponudbe na oglaš. oddelku pod »Kolo«. 5573-6
OTROŠKE SANDALČKE št. 25-26, bele, kupim. — Ponudbe oglaš. oddelku pod znakom »Sandalčki«. 5574-6
ZAMENJAM
ZA DOBRO USNJE dam nov radio ali kakršnokoli protivrednost, Tyrševa c. št. 43/II, desno. 5247-7
GOVEJI GNOJ zamenjam za goveje seno ali krmino seno, ozirna korenje, Hradskega cesta 36. 5496-7
RADIOAPARAT Telefunken, 5+1, zamenjam za šivalni stroj Singer ali Pfaff Zivnik, Sv. Valburga 23, pošta Smetednik. 5127-7
BLAGO za letno moško obleko zamenjam za zimsko, Naslov v oglaševnem oddelku. 5461-7
GOŠJA JAJCA in gosti za plemo zamenjam za kuruz, Lastnik, Kolodvorska ulica št. 11. 5629-7
VEČ TISOČ, NOVE ZIDNE OPEKE za menja ali prodaj Lastnik, Kolodvorska ulica 11. 5628-7
ZAMENJAM črno žensko obleko črn vešer, klubok (trek) za moško, klubok, sukmič in srjace, za veliko postavu. D. plačilo, Ivanka Verbič, Ločnikarjeva št. 11, Vič. 5539-7
ŽENSKO PREDVOJNO BLAGO s podlogo zamenjam za moško predvojno blago. Naslov v ogl. odd. 5592-7
SEMENSKI KROMPIR zamenjam za usnje, blago ali perilo. Naslov v oglaš. oddelku. 5582-7
ELEKTRIČNI BOJLER, nov Siemens 120 l zamenjam za 80 l. Naslov v oglaševnem oddelku. 5575-7
NEPREMICNINE
DVO. ALI TRISTANOVANSKO VILO, novejšo, za gerifekji Ljubljane takoj kupim. — Pisemne ponudbe z navedbo cene pod »Novejša vila« na oglaš. oddelku. 5543-8
ZAGA NA VODNI POGON, hiša s km. 10 kmilom in v gospodarsko poslojje v Podgorju pri Slovenjgradcu naprodaj za 350.000 d.n. Obrežje 7, Slovenjgradec. 5406-8
PARCELO 661 m², prodam v Ljubljani, Kodeljevo, Naslov v ogl. oddelku. 5443-8
PARCELO na Lavrici 2000 m², spodnji del stavbišče, zgoraj krasna lega za sadovnjak, lep razgled, prodam. Ponudbe pod »Lavrica 80«. 5626-8
VEČ RAZNIH PARCEL, trgovskih in ulicovravnjskih hiš hru naprodaj v Ljubljani in drugod Realiteta pisarna Al. Planinšek, Ljubljana, Dvorčakova ulica št. 3/1. 5640-8
MANJSO HIŠO ALI VILO kupim. Ponudbe na oglaš. odd. pod 330.000. 5635-8
LEPO STAVBNO PARCELO zgoraj Rožnik, ku, 10 minut od tramvajske postaje Vič, v izmest 718 m², prodam, Naslov v ogl. oddelku. 5587-8
PARCELE v št. Vidu, za Bežigradom, na m. ogled v raznih dežih mesta Rožnik, Zajec, Tavčarjeva 10. 5592-8
VILO v Ljubljani, eventualno tudi na deželi, kupim, Ponudbe ogl. odd. pod »Vrta«. 5593-8
VILO na Mirju in Kodeljevem prda Zajec, Tavčarjeva 10. 5594-8
VILE hiše eno- do tri nadstropne in hiše z gospodarskimi poslojji v Ljubljani in na deželi prodaj Realiteta pisarna Zajec Andrej, Tavčarjeva 598-8 št. 10. 5598-8
ENOSTANOVANSKO HIŠO s sadovnjakom in nekaj črne zemlje v Rogatecu, prodam. Naslov SP Celje. 5557-8
MANJSO HIŠO ALI VILO z vrtno na Ježici, v št. Vidu ali kje drugde blizu Ljubljane kupim. Obširne pisemne ponudbe prosim pod manjša stanovanjska hiša oglaš. oddelku. 5598-8
VILO v CELJU, enodružnično, visokoprtilično s 3853 m² vrta, sadovnjaka in gospodarskim poslojjem, prodam za din 480.000 za takojšnjo gotovino. Realiteta pisarna Tavornik, Celje, Mariborska cesta 20. 5520-8
ENOSTANOVANSKO HIŠO z gostinjo v Šiški prodam. Naslov v oglaševnem oddelku. 5580-8
V NAJEM
V NAJEM DAM VEČJO MIZARSKO DELAVNICO s stroji. Naprodaj imam nova okna 1,63 1,00, 0,50 šir., vsa 1,40 m vis. Prodaj veliko šupo 24 x 6 m, vel. zabol z val. etaratom, pripravna za avtogaraje. Ponudbe na oglaš. oddelku pod »Mezarstvo«, do 20. t. m. 5435-9
DEL VRTA po dogovoru oddam v najem v Trnovem. Zglašite se je v trgovini Olup Josip, Stari trg 1. 5554-9
VRTNARJO oddam, Cesta na Ržnik št. 19. 5594-9

NADOMEŠČA SMIRKOVO PLATNO SOBE — STANOVANJA

VES DAN ODSOTNO DEKLE isče, opremjeno sobo. P. nudbe na oglaš. oddelku pod »Mina« — poštna — april. 5414-10
ISČEM VEČJO PRAZNO SOBO za takoj ali p. zneje. Ponudbe na oglaš. oddelku pod znakom »Suho«. 5048-10
ENOSOBNO STANOVANJE v Zagrebu, zamenjam za enako v Ljubljani. Ponudbe oglaševno oddelku pod znakom »Ture«. 5493-10
ZAMENJAM prazno sobno sobo s posebnim vhodom v Kranju, za enako v Ljubljani, po možnosti med kolodvorom in Mestnim dvorom, Naslov v ogl. oddelku. 4506-10
SKROMNO SOBICO želim miren diaj. — Naslov v oglaš. oddelku. 5298-10
OPREMLJENO SOBO s separatnim vhodom isče uradnica. Ponudbe na oglaš. oddelku pod »Miren dom«. 5412-10
PRAZNO SOBO s posebnim vhodom, ali garsonjero isčem ali zamenjam za sobo z balkonom, v sredini mesta. Ponudbe na oglaš. oddelku pod znakom »Z balkonom«. 5616-10
SOBO, prazno, isče delavica, gre tudi za sestanovalko. Perlo ima svoje, valena čistice. Naslov v ogl. odd. 5558-10
PRAZNO SOBO isče tovariš za takoj ali s 1. aprilom. Naslov v ogl. odd. 5540-10
PRAZNO SOBO, večjo, čisto, s souparbo kopalnice, pri dobri družini ali garsonjero isče za čim grej mitna uradnica. Naslov v ogl. odd. 5541-10
PRAZNO SOBO oddam solidni in mirni. Čisto. Naslov v ogl. odd. 5545-10
MLAJŠI URADNIKI, vse dan odsotni, isčeta cremenjena sobo, event. s prekbom. Naslov v oglaš. oddelku. 5464-10
VDOVA ISČE STANOVANJE blizu Ljubljane, Pomagal bi tudi pri delu. Ponudbe na oglaš. oddelku pod znakom »Trčlanska«. 5470-10
SOBICO kjerkoli isče miren medicinale za takoj. Naslov v ogl. oddelku. 5524-10
PRAZNO SOBO, večjo, isče upokojena učiteljica za april. Ponudbe oglaševno oddelku pod »Prazna soba«. 5567-10

RAZNO

UGLAŠEVALEC glasovirjev Jurasek, Zrinjskega 7/II, telefon 39-23. S. P. 214
KMETIJE, če imate kaj izpredece preje, lo pripeljite: Sv. Duhi št. 53, gm. Škofji Lok, da vam skrbno dobro platno, kmetijsko, Antov, v ogl. odd. 5595-14
PREKLJUČEM razne govornice o padem borcu v Zvezi J. Zvezi J. Zvezi in v zvezi s tem izjavljam, da je pokojni bil borec v 8. batalj. 31. diviziji, 9. korp. padel v borbi z nemškimi okupatorjem dne 28. marca 1945 na hribu Porzen, Primorsko, kjer je tudi pokopani. P. Poličar. 5599-14
SPOJAJ POPDPISANI obveščam prebivalstvo Radec pri Zidanem mostu in okolice, da bom proti vsakomur postavil sodno in pravno sili, če bodo izjavili tendenčni vesti zaradi slodkorja. Prizadet je pri tem le tovariš Okretič Jože, ki prebiva v Zidanem mostu, ki je potrebi s stolim p. d. p. m. ki je na ogled v Mestnem ljudskem odboru Radce. Kozjek Pavel, Zidani most, 5639-14
IZGUBILA SEM KLJUČE z oznako št. 8 v usnjenem etuiju. Vrniti jih je proti nagradi vrtarju Otroške klinike, Ulica stare pravde 4. 5373-14
IZGUBLJEN JE BIL BRILJANTNI KRIŽEC, Peščenega, najčistejši prosim da ga izroči proti nagradi, na naslov, ki ga izve v oglaš. oddelku. 5532-14
IMAM ZREBKA, oblastveno ločeno, za plemenjenje kobil, — Štepec Franc, Hradskega cesta 30 — po domači pri Ribcu. 5530-14
CENJENE STRANKE OBVEŠČAM, da sem preselila svojo obrt v Lambergerjevo ul. št. 12 (pri sept. proci), Bežigrad. — Za nadaljno naklonenost so prepričevalciška Stopar Martina, poročena Serko. 5561-14
POIZVEDBE
SOPOTNICA, ki je potovala iz Maribora v Ljubljano 10. t. m., naj javi svoj naslov: Erdeljanc, Arsenova ulica 2. 5285-15 njanin.

LJUDSKA ZALOŽBA V TRSTU

PREVZAME ZASTOPSTVA vseh jugoslovanskih časopisov in knjig. Prevzema tudi OGLASE za TRŽASKE in ITALIJANSKE časopise. Pisati: Trst, Casella postale 492.

JUGOSLOVANSKE TVORNICNE GUME, družba z o. z. — KRANJ, je bila kot podjetje obč. državnega značaja z rešitvijo Zvezne vlade FLRJ preimenovana v

Tovarna gumijevih izdelkov „Sava“ Kranj — Slovenija — Gregorčičeva 8

Brzojavni naslov: Guma, Kranj. — Telefon: 274, 275.

DRŽ. ZALOŽBA SLOVENIJE V LJUBLJANI

JE PRAVKAR IZDALA Josipa Jurčiča: „ZBRANO DELO“

BROŠIRANO 65 DIN, VEZANO 85 DIN

Dalje obveščata založba naročnike »Slovenskih pesnikov in pisateljev«, da je zaradi splošne pocenitve tiskarskih stroškov cena prv knjigi Jurčičevih zbranih spisov nižja od naročniške. Ker se utegne podobno primeriti še v prihodnje, sporoča naročnikom, da jim bo razliko povrnila s tem, da jo bo štela v dobro za prihodnji knjižni spored ali pa bodo dobili eno našo knjigo brezplačno.

ZDRUŽENE PAPIRNICE

Vevče, Goričane in Medvode d. d., tvorniška centrala VEČE nadaljuje po odločbi vlade FLR Jugoslavije svoje poslovanje pod novo firmo:

PAPIRNICA VEČE

Sedež podjetja Ljubljana-Vevče TELEFON 40-58, 40-59

Zaslužnjena zemlja

Ženske, me otepatje neumnosti! Koče so zgorele, obleči nimajo kaj, živina je poginila, ljudje so opečeni — taka beda, da je človeku težko gledati, ve pa...
»Zato so va zdaj dobili...«
»To se ti le zdi, da je kup velik. Ko bodo pa začeli deliti, koliko, misliš, bo vsakdo dobil? Drobnično! Ko so jim pripeljali iz vasi, se je tudi zdelo, koliko je vsega, pa je komaj zadostovalo, da je dobil vsak nekaj. In koliko je bilo spletk in očitkov pa sramote...«
»Pa vendar...«
»Neumnosti govorite, se vam bo že vrnilo!«
»Samo tega še manjka, hu! Ne kliči vraga!«
»Ponoči je gorelo na oni strani Buga...«
»Ni mogoče?«
»Ne prehudo, je kmalu pogaslo. Zgorela je hiša, morda dve.«
»Vse je suho ko poper. Majhna iskrica lahko zaneti...«
»Na ogenj je treba paziti!«
»Kdo pa naj pazi?«
»Pa na otroke — če le morejo, zakurijo in si pečejo piškurje in jabolka; če bi potegnili veter, je takoj vse v ognju...«

SPREJMEMO več:

izučeni REVORVERSKIH BRUSAČEV, izučeni STRUGARJEV, izučeni BRUSAČEV, izučeni REZKAČEV, tehničnih PREDKALKULANTOV, STROJNIH in GRADBENIH TEHNIKOV, TERMINSKIH LOVCEV.

Reflektiramo samo na prvovrstne moči. Nastop takoj!

TOVARNA AVT